Gemeente Hattem – Verordening maatschappelijke ondersteuning 2024

De raad van de gemeente Hattem;

gelezen het voorstel van het College, no. 60754, d.d. 31 oktober 2023,

gelet op de artikelen 2.1.3, 2.1.4 eerste, tweede, derde en zevende lid, 2.1.5 eerste lid, 2.1.6, (2.1.7), 2.3.6 vierde lid en 2.6.6 eerste lid van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de artikelen 3.8, tweede lid, en 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015,

overwegende

1. het noodzakelijk is om ingezetenen te ondersteunen als zij beperkingen ondervinden in hun maatschappelijke participatie en zelfredzaamheid en zij niet in staat zijn om op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg, met hulp van het sociale netwerk of met gebruikmaking van algemene voorzieningen hiervoor een oplossing te vinden;
2. het noodzakelijk is om ingezetenen met psychische of psychosociale problemen en ingezetenen die vanwege huiselijk geweld of om andere redenen de thuissituatie hebben verlaten, te ondersteunen bij het zich handhaven in de samenleving als zij hier niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg, of met hulp van het sociale netwerk of met gebruikmaking van algemene voorzieningen toe in staat zijn;
3. het noodzakelijk is om bij verordening regels te stellen met betrekking tot de invulling van de plicht tot ondersteuning.

Gelezen het advies van de Adviesraad Sociaal Domein Hattem d.d. 26 oktober 2023.

b e s l u i t:

de ‘Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hattem 2024’ vast te stellen en in werking te laten treden op 1 januari 2024, onder intrekking van de ‘Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hattem 2022’.

Artikel 1. Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven, hebben dezelfde betekenis als in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de Algemene wet bestuursrecht (Awb) of de Gemeentewet.
2. In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
    a. aanbieder: natuurlijke persoon of rechtspersoon die jegens het college gehouden is een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening te leveren;
    b. algemeen gebruikelijke voorziening: een voorziening waarvan, gelet op de omstandigheden, aannemelijk is dat de belanghebbende daarover, ook als hij geen beperkingen had, zou (hebben kunnen) beschikken, mede in aanmerking nemende diens financiële positie in vergelijking met een inkomen op het minimumniveau;
    c. algemene voorziening; aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder of met een beperkt voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en

mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning;

d. andere voorziening: een voorziening die geboden wordt op grond van een andere wet dan de Wmo 2015, bijvoorbeeld op grond van de Jeugdwet, Zorgverzekeringswet, Wet langdurige zorg, Participatiewet;
e. beschermd thuis: Beschermd wonen zoals bedoeld in de wet (intramuraal verblijf in een 7x24 uurs woonvoorziening), maar ook beschermd wonen in een tussenvorm of zelfstandig in de wijk.
f. bijdrage: de eigen bijdrage als bedoeld in de artikelen 2.1.4 en 2.1.4a van de wet;
g. professionele aanbieder: een zorginstelling of een persoon die werkzaam is bij een zorginstelling of werkzaam is als zelfstandige zonder personeel. Deze zorginstelling of persoon staat ten aanzien van de voor het pgb uit te voeren werkzaamheden ingeschreven in het Handelsregister. De professionele aanbieder beschikt over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken. De professionele aanbieder is geen familielid van de cliënt;
h. fraude: handelen dat opzettelijk in strijd is met de regels, gericht op eigen of andermans (financieel) gewin, waaronder valsheid in geschrifte, bedrog, benadeling van rechthebbenden of verduistering plegen of trachten te plegen ten nadele van de gemeente, met het doel een betaling of ander voordeel te verkrijgen waarop men geen recht heeft of kan hebben;
i. gebruikelijke hulp: hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten;
j. gesprek: het gesprek in het kader van het onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, lid 1 van de wet;
k. hulpvraag: behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, lid 1 van de wet;
l. informele aanbieder: iemand uit het sociale netwerk van de cliënt die ondersteuning verleent door middel van een pgb;
m. ingezetene: inwoner van de gemeente Hattem volgens de Basisregistratie Personen (BRP);
n. mantelzorg: onbetaalde (en vaak langdurige) hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en zorg en overige diensten die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie en niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep;
o. medisch begeleider: persoon die tijdens het vraagafhankelijke vervoer met PlusOV aan een cliënt noodzakelijke medische zorg of begeleiding verleent;
p. melding: melding aan het college als bedoeld in artikel 2.3.2, lid 1 van de wet;
q. onderzoek: onderzoek verricht door het college als bedoeld in artikel 2.3.2, lid 2 tot en met lid 8 van de wet;
r. ondersteuningsplan: het plan dat door het college wordt opgesteld naar aanleiding van het onderzoek waarin de adviezen, verwijzingen en afspraken die met de cliënt zijn gemaakt naar aanleiding van zijn melding op grond van de Wmo 2015 worden omschreven;

s. pgb: persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 1.1.1 van de wet;
t. pgb-aanbieder: een derde die de cliënt heeft betrokken en waarbij hij ondersteuning inkoopt. Met de pgb-aanbieder wordt zowel de professionele aanbieder als de informele aanbieder bedoeld;
u. pgb-beheerder: een persoon die de belangen van de cliënt behartigt en de aan een pgb verbonden taken uitvoert, indien de cliënt ondersteuning heeft (of wenst te ontvangen) in de vorm van een pgb;
v. PlusOV: een bedrijfsvoeringsorganisatie die binnen de regio Stedendriehoek het vraagafhankelijk en routegebonden vervoer regelt voor de ingezetenen van de gemeenten uit deze regio;
w. ritbijdrage: een bijdrage die een cliënt betaalt voor gebruik van het vervoer met PlusOV;
x. sociaal begeleider: persoon die een cliënt begeleidt tijdens het vraagafhankelijke vervoer met PlusOV;
y. wet: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
z. zorg in natura (ZIN): de ondersteuning die aan personen wordt geleverd door aanbieders die door de gemeente gecontracteerd zijn in het kader van de Wmo 2015.

Artikel 2. Toegang tot algemene voorzieningen

1. Een algemene voorziening is rechtstreeks toegankelijk zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften en persoonskenmerken van de inwoner. Er vindt geen toegangsbeoordeling plaats door het college, wel kan beoordeeld worden of een inwoner binnen de doelgroep van een algemene voorziening valt.
2. Het college subsidieert of contracteert één of meer aanbieders ter uitvoering van één of meer algemene voorzieningen.
3. Ten aanzien van deze algemene voorzieningen legt het college de volgende bepalingen contractueel vast:
    a. de binnen de algemene voorziening uit te voeren diensten;
    b. de kwaliteit van de dienstverlening;
    c. de beoordeling en monitoring van de kwaliteit van de dienstverlening;
    d. de laagdrempelige toelating tot de dienstverlening.
4. In de gemeente Hattem zijn onder andere de volgende algemene voorzieningen beschikbaar:
    a. buurthuizen;
    b. klussendienst;
    c. formulierenhulp;
    d. maaltijdservice,
    e. ouderenadviseurs;
5. Het college kan bepalen dat aan de toegang van een bepaalde algemene voorziening lichte voorwaarden worden verbonden. Voor de beoordeling of de ingezetene aan deze voorwaarden voldoet, mag geen uitgebreid onderzoek naar de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager noodzakelijk zijn.

Artikel 3. Melding

1. Een hulpvraag kan door of namens een cliënt bij het college vormvrij of via het meldingsformulier op de Hulpwijzer Hattem worden gemeld.

2. Het college bevestigt de ontvangst van een melding en maakt zo spoedig mogelijk een afspraak voor een gesprek.
3. Na de melding doet het college binnen zes (6) weken onderzoek naar de hulpvraag van de inwoner.
4. Het college draagt er zorg voor dat de cliënt voorafgaand aan het onderzoek tijdig wordt geïnformeerd over de procedure van het onderzoek, de rechten en plichten en de vervolgprocedure.
5. In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet regelt het college na de melding onmiddellijk een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek, als bedoeld in artikel 7.

Artikel 4. Cliëntondersteuning

1. Het college zorgt ervoor dat inwoners gebruik kunnen maken van onafhankelijke en kosteloze cliëntondersteuning, waarbij het belang van de cliënt uitgangspunt is.
2. Het college wijst de cliënt en, indien van toepassing, zijn mantelzorger voor het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, lid 1 van de wet, op de mogelijkheid gebruik te maken van gratis cliëntondersteuning.

Artikel 5. Persoonlijk plan

1. Het college informeert de cliënt over de mogelijkheid tot het maken van een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2.3.2, lid 2 van de wet. Dit plan kan tot zeven dagen na de melding worden ingeleverd.
2. Het college betrekt het persoonlijk plan bij het onderzoek als bedoeld in artikel 7 van deze verordening.
3. Het college stimuleert de mogelijkheid om een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2.3.2, lid 2 van de wet op te stellen.

Artikel 6. Informatie en identificatie

1. De cliënt, of zijn vertegenwoordiger, verstrekt het college de gegevens en bescheiden die voor het onderzoek nodig zijn en waarover hij op dat moment redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.
2. Bij het onderzoek, bedoeld in artikel 7, stelt het college de identiteit van de cliënt vast aan de hand van een geldig identiteitsbewijs.

Artikel 7. Onderzoek

1. Een gesprek maakt deel uit van het onderzoek. Het gesprek wordt gevoerd met de cliënt of zijn vertegenwoordiger, voor zover mogelijk zijn mantelzorger en voor zover nodig andere personen.
2. De factoren, genoemd in artikel 2.3.2, lid 4 van de wet, maken deel uit van het onderzoek en vormen de basis voor het gesprek als bedoeld in lid 1. Het college onderzoekt dit aan de hand van het stappenplan zoals opgesteld door de Centrale Raad van Beroep (Crvb 21 maart 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:819) en hieronder weergegeven.

   Stap 1: wat de precieze hulpvraag is.

   Stap 2: welke problemen zich voordoen bij de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie.

Stap 3**:** welke ondersteuning naar aard en omvang nodig is om een passende bijdrage te leveren aan de zelfredzaamheid van aanvrager.

Stap 4**:** of en in hoeverre de eigen mogelijkheden, gebruikelijke hulp, mantelzorg, ondersteuning door anderen uit het sociale netwerk en voorliggende (algemene voorzieningen) de nodige hulp en ondersteuning kunnen bieden'

Stap 5**:** of er na bovengenoemde stappen nog iets te compenseren overblijft. Als dat het geval is zet het college een maatwerkvoorziening in. Voor zover dit in het individuele geval noodzakelijk is, moet specifieke deskundigheid worden ingeschakeld.

3. Tijdens het gesprek wordt aan de cliënt in begrijpelijke taal meegedeeld welke mogelijkheden er zijn om te kiezen voor een pgb en wat de gevolgen van die keuze zijn.
4. Het college informeert de cliënt over de mogelijkheid om een aanvraag als bedoeld in artikel 9 te doen en over de vervolgprocedure.
5. Als de hulpvraag van de cliënt en diens gegevens en bescheiden voldoende bekend zijn, kan het college onverminderd het bepaalde in artikel 2.3.2 van de wet, met uitdrukkelijke instemming van de cliënt, afzien van een gesprek.
6. Als dit nodig is voor het onderzoek, kan het college de cliënt, zijn mantelzorger of bij gebruikelijke hulp zijn huisgenoten oproepen voor een gesprek of een onderzoek door een daartoe aangewezen deskundige.
7. Als dit nodig is voor het onderzoek, kan het college een door hem daartoe aangewezen adviesorgaan om advies vragen.

Artikel 8. Verslag

1. Het college zorgt voor een schriftelijk verslag van het onderzoek.
2. Na het gesprek verstrekt het college aan de cliënt zo spoedig mogelijk een verslag van de uitkomsten van het onderzoek. Dit verslag wordt het ondersteuningsplan genoemd.
3. De cliënt tekent het ondersteuningsplan voor gezien of akkoord en zorgt ervoor dat een getekend exemplaar binnen zeven dagen wordt teruggestuurd naar de contactpersoon waarmee hij het gesprek heeft gevoerd.
4. Als de cliënt alleen tekent voor gezien, kan hij daarbij tevens aangeven waarom hij niet akkoord is.
5. Als de cliënt van mening is dat hij in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening, kan hij dit aangeven op het door hem ondertekende ondersteuningsplan.
6. Als het ondersteuningsplan niet binnen zes weken teruggestuurd wordt, kan het college beslissen de melding niet verder meer in behandeling te nemen.

Artikel 9. Aanvraag

1. Een aanvraag voor een maatwerkvoorziening kan pas worden gedaan nadat het onderzoek is uitgevoerd, tenzij het onderzoek niet is uitgevoerd binnen zes weken na de ontvangst van de melding.
2. Een cliënt of zijn gemachtigde of vertegenwoordiger kan een aanvraag om een maatwerkvoorziening schriftelijk indienen bij het college.
3. Het ondertekende en retour gestuurde ondersteuningsplan wordt beschouwd als aanvraag voor een maatwerkvoorziening, wanneer een maatwerkvoorziening onderdeel uitmaakt van het plan of wanneer de cliënt op het ondersteuningsplan heeft aangegeven dat hij in aanmerking wenst te komen voor een maatwerkvoorziening.

Artikel 10. Criteria voor een maatwerkvoorziening

1. Het college neemt het verslag, zoals bedoeld in artikel 8 lid 2, als uitgangspunt voor de beoordeling van een aanvraag voor een maatwerkvoorziening.
2. Een cliënt komt in aanmerking voor een maatwerkvoorziening ter compensatie van de beperkingen in zijn zelfredzaamheid of participatie, als de cliënt de beperkingen naar het oordeel van het college niet kan verminderen of wegnemen door gebruik te maken van:
    a. eigen kracht en/of;
    b. gebruikelijke hulp en/of;
    c. mantelzorg en/of;
    d. hulp van andere personen uit het sociale netwerk en/of;
    e. gebruikelijke voorzieningen en/of;
    f. algemene voorzieningen en/of;
    g. andere voorzieningen.
3. Een cliënt met psychische of psychosociale problemen en een cliënt die vanwege huiselijk geweld of een andere reden de thuissituatie heeft verlaten, komt in aanmerking voor een maatwerkvoorziening ter compensatie van de problemen bij het zich handhaven in de samenleving, als de cliënt de problemen naar het oordeel van het college niet kan verminderen of wegnemen door gebruik te maken van:
    a. eigen kracht en/of;
    b. gebruikelijke hulp en/of;
    c. mantelzorg en/of;
    d. hulp van andere personen uit het sociale netwerk en/of;
    e. gebruikelijke voorzieningen en/of;
    f. algemene voorzieningen en/of;
    g. andere voorzieningen.
4. De maatwerkvoorziening wordt slechts verstrekt indien deze, gezien de beperkingen van de cliënt, veilig voor hemzelf en zijn omgeving is, geen gezondheidsrisico’s met zich meebrengt en niet anti-revaliderend werkt.
5. Een cliënt kan alleen voor een maatwerkvoorziening in aanmerking komen wanneer beperkingen, chronische psychische problemen of psychosociale problemen het gebruik van een collectief systeem onmogelijk maken, dan wel een collectief systeem niet aanwezig is.
6. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, verstrekt het college de goedkoopst adequate voorziening.

7. Het college heeft voorzieningen ingekocht door middel van de aanbesteding door Zorgregio Midden-IJssel Oost-Veluwe. De voorzieningen (producten) met de daarbij behorende criteria zijn omschreven in het zorgproductenboek. Het zorgproductenboek is te vinden op: www.zorgregiomijov.nl.

Artikel 11 Aanvullende criteria woonvoorzieningen

1. Woonvoorzieningen hebben tot doel beperkingen, die het normale gebruik van de woning door de persoon met beperking in de weg staan, te compenseren. De medische noodzaak kan blijken uit een medisch advies dat wordt opgevraagd bij onduidelijke medische situaties.
2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening ter compensatie van de beperkingen bij normaal gebruik van de woning en het zich verplaatsen in de woning geldt het primaat van verhuizen. Dit houdt in dat de voorkeur aan verhuizen wordt gegeven, indien dit een goedkopere en passende oplossing is. Hierbij moet rekening worden gehouden met:
    a. Het evenredigheidsbeginsel: er moet een redelijke afweging plaatsvinden tussen het algemeen belang (de kosten van de gemeente) en het particulier belang (de belangen van de cliënt).
    b. De kosten voor het wonen (de woonlasten) moeten betaalbaar zijn voor de cliënt.
    c. De termijn waarbinnen verhuisd kan worden. Uit een medisch advies kan blijken wat een medisch verantwoorde termijn is. Indien een geschikte woning niet tijdig beschikbaar is dan kan het primaat van verhuizen niet worden gehanteerd. Bij het zoeken naar een woning kan een makelaar, de woningbouwstichting of de gemeente benaderd worden voor advies en informatie.
    d. Sociale factoren zoals de voorkeur van de cliënt, de binding met de woning en de woonomgeving, de nabijheid van belangrijke voorzieningen, de nabijheid van vrienden, kennissen, familie en mantelzorg.
    e. De duur van de medische prognose. Is de verwachting dat de gezondheidssituatie van de cliënt verslechtert en daardoor de woning maar tijdelijk volstaat dan moet dit worden meegewogen in het oordeel van een passende oplossing.
3. Een cliënt kan in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening voor een woning in de gemeente Hattem indien:
    a. de aanpassing van de woning waar hij zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben en die geschikt is om het hele jaar door te worden bewoond en daarmee voldoende toegankelijk is, als een verhuizing geen adequate oplossing biedt voor de cliënt.
    b. het bezoekbaar maken van een woning waarin de cliënt die in een instelling verblijft, regelmatig komt, in de zin dat de woonkamer en het toilet door hem bereikt en gebruikt kunnen worden en er, tenzij er sprake is van een bijzondere situatie, niet eerder in de gemeente Hattem of een andere gemeente een woning voor de cliënt bezoekbaar is gemaakt.
4. Het college kan een tegemoetkoming verstrekken voor de kosten van een verhuizing, voor zover de te verlaten woning in de gemeente Hattem staat. Deze kosten kunnen bestaan uit:
    a. Verhuiskosten;
    b. Inrichtingskosten.
5. Het college kan een tegemoetkoming verstrekken voor de kosten van een verhuizing of inrichting, als:
    a. de cliënt belemmeringen ervaart in het gebruik van zijn woning als gevolg van plotseling optredende beperkingen en een woonvoorziening geen goedkopere oplossing biedt; én

b. de cliënt aantoonbaar goede pogingen heeft ondernomen om zelf of in samenspraak met de verhuurder de belemmeringen in het gebruik van de woning te doen wegnemen; én
c. er met het oog op de gezondheidstoestand van de cliënt binnen een redelijke termijn geen uitzicht is op de opheffing van belemmeringen in het gebruik van de woning.

Artikel 12.Aanvullende criteria voor Beschermd Thuis

1. Het college kan de cliënt in aanmerking laten komen voor beschermd thuis indien de cliënt:
   a. is aangewezen op een beschermde woonomgeving ter voorkoming van verwaarlozing/teloorgang, maatschappelijke overlast of het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen;
   b. er sprake is van complexe psychosociale en psychiatrische problematiek;
   c. niet in staat is om zichzelf op eigen kracht te handhaven in de samenleving;
   d. niet geholpen is met ondersteuning vanuit voorliggende en algemene voorzieningen aangevuld met ambulante maatwerkvoorzieningen al dan niet gecombineerd met logeeropvang of een tijdelijk terugvalverblijf, waardoor de leefsituatie instabiel is geworden;
   e. binnen redelijke termijn zichzelf weer op eigen kracht zou kunnen handhaven in de samenleving zonder beschermde woonomgeving.
2. Het college kan de cliënt in aanmerking laten komen voor tijdelijk intramuraal verblijf bij een instelling waarbij er 24/7 begeleiding beschikbaar is op de locatie indien de cliënt:
   a. niet geholpen is met de reeds ingezette ambulante maatwerkvoorzieningen vanuit een beschermde woonomgeving waardoor de leefsituatie instabiel is geworden;
   b. Algemeen Dagelijkse Levensverrichtingen niet meer zelfstandig kan uitvoeren en de regie overgenomen moet worden;
   c. is aangewezen op een beschermde woonomgeving, met 24/7 toezicht in de nabijheid omdat verwaarlozing/teloorgang, maatschappelijke overlast of gevaar voor cliënt en anderen niet meer afgewend kan worden in de huidige leefsituatie.
3. Het college kan nadere regels stellen met betrekking tot de maatwerkvoorzieningen die op grond van lid 1 en lid 2 beschikbaar zijn.

Artikel 13. Aanvullende criteria voor Maatschappelijke Opvang:

a. Ten aanzien van Maatschappelijk Opvang (MO) treft het college algemene voorzieningen in de vorm van dag- en nachtopvang voor diegenen die hun thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Dit gebeurt met inachtneming van het Convenant Landelijke Toegankelijkheid Maatschappelijke Opvang.
b. Na toelating tot een voorziening voor Maatschappelijke Opvang is iedere deelnemer verplicht om zo snel als mogelijk, maar uiterlijk binnen twee weken, deel te nemen aan een traject aan begeleiding gericht op zelfredzaamheid, participatie en uitstroom uit de opvang.
c. Indien de deelnemer in staat is om deel te nemen aan het traject zoals aangegeven in het vorige lid, maar dit weigert zonder een deugdelijke motivering, kan het college de toegang tot Maatschappelijke Opvang vanaf dat moment weigeren.

Artikel 14. Weigeringsgronden

1. Geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt:
    a. indien de cliënt geen ingezetene is van de gemeente Hattem, met uitzondering van beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
    b. voor zover aanspraak bestaat op een voorliggende voorziening (door eigen kracht, sociaal netwerk, algemene voorziening, voorliggende voorziening).
    c. als voor de problematiek, die aanleiding geeft voor de noodzaak tot ondersteuning, een voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling bestaat;
    d. als de cliënt een indicatie heeft voor zorg met verblijf op grond van de Wet langdurige zorg of er redenen zijn om aan te nemen dat de cliënt daarvoor in aanmerking komt, maar weigert mee te werken aan het verkrijgen van een besluit hierover, tenzij artikel 8.6a van de wet van toepassing is;
    e. als de cliënt de gevraagde voorziening na de melding en vóór datum van het besluit heeft gerealiseerd of geaccepteerd, tenzij het college daarvoor schriftelijk toestemming heeft gegeven of de noodzaak en passendheid van de voorziening en de gemaakte kosten achteraf nog kan beoordelen;
    f. als de voorziening voorzienbaar of vermijdbaar was.
    g. als de gevraagde voorziening al eerder aan de cliënt is verstrekt op grond van enige wettelijke bepaling en de normale afschrijvingstermijn van die voorziening nog niet verstreken is. Tenzij de voorziening verloren is gegaan door omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen of de cliënt de restwaarde van de voorziening die verloren is gegaan geheel of gedeeltelijk vergoedt;
    h. als deze niet hoofdzakelijk op het individu is gericht;
    i. als de voorziening niet noodzakelijk was geweest wanneer de cliënt rekening had gehouden met bestaande en bekende beperkingen en de te verwachten ontwikkelingen daarvan.
    j. deze niet (langdurig) noodzakelijk is;
    k. indien ondersteuning is aangevraagd die zal worden verleend buiten Nederland, tenzij het college na voorafgaande goedkeuring van oordeel is dat het inzetten van ondersteuning buiten de landsgrenzen een bijdrage levert aan het behalen van het beoogde resultaat, dat niet in Nederland kan worden behaald.
2. Geen woonvoorziening wordt verstrekt:
    a. als de inwoner niet is verhuisd naar de voor zijn of haar beperkingen op dat moment beschikbare, meest geschikte woning, tenzij er voorafgaand aan de verhuizing schriftelijk toestemming is verleend door het college;
    b. als de beperkingen voortkomen uit de aard van de in de woning gebruikte materialen, de slechte staat van het onderhoud of de omstandigheid dat de woning niet voldoet aan de geldende wettelijke eisen;
    c. de voorziening niet is bedoeld voor elementaire woonfuncties;
    d. ten behoeve van woonruimten die niet geschikt zijn voor permanente bewoning, maar ook hotels/pensions, trekkerswoonwagens, tweede woningen, niet gelegaliseerde vakantie- en recreatiewoningen, zogenaamde ADL-clusterwoningen en gehuurde kamers, met uitzondering van een voorziening voor verhuizing en inrichting. Ten behoeve van woonruimten die niet geschikt zijn voor permanente bewoning. Er kan dan wel een voorziening voor verhuizing en inrichting worden verstrekt;

e. voor zover het voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten betreft, anders dan automatische deuropeners, hellingbanen, het verbreden van gemeenschappelijke toegangsdeuren, het aanbrengen van drempelhulpen of vlonders of het aanbrengen van een opstelplaats bij de toegangsdeur van de gemeenschappelijke ruimte.
f. als de noodzaak het gevolg is van een verhuizing waarvoor geen aanleiding was op grond van beperkingen bij de zelfredzaamheid of participatie en er geen belangrijke reden voor de verhuizing is;
g. als de cliënt niet is verhuisd naar de voor zijn beperkingen meest geschikte beschikbare woning, tenzij daarvoor vooraf schriftelijk toestemming is gegeven door het college;
h. als de voorziening in het geval van nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten meegenomen kan worden.
i. indien deze betrekking heeft op een woongebouw, dat specifiek gericht is op mensen met beperkingen of dat in de praktijk bewoond wordt door een specifieke groep en waarvan vast staat dat de voorziening niet voldoet aan de voor een dergelijke woning op grond van wettelijke voorschriften, algemeen aanvaarde regels of contractuele bepalingen geldende vereisten.

Artikel 15. Besluit en inhoud beschikking

1. Het college legt het besluit om wel of geen maatwerkvoorziening te verstrekken vast in een beschikking.
2. In de beschikking tot verstrekking van een maatwerkvoorziening staat of deze als voorziening in natura, pgb of als financiële tegemoetkoming wordt verstrekt en wordt tevens aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt.
3. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
    a. welke maatwerkvoorziening verstrekt wordt en wat het beoogde resultaat daarvan is;
    b. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is;
    c. in welke vorm de voorziening wordt verstrekt;
    d. indien van toepassing, welke andere voorzieningen relevant zijn of kunnen zijn.
4. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
    a. voor welk doel het pgb kan worden besteed;
    b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb;
    c. wat de hoogte van het pgb is en hoe de hoogte is bepaald;
    d. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is;
    e. hoe de besteding van het pgb verantwoord moet worden.
5. Als er sprake is van een door de cliënt te betalen eigen bijdrage, dan wordt hij daarover in de beschikking geïnformeerd.

Artikel 16. Financiële tegemoetkoming

1. Het college kan ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en participatie op aanvraag aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen een financiële tegemoetkoming verstrekken.

2. De hoogtes van de tegemoetkomingen zijn opgenomen in het financieel besluit.
3. Het betreft tegemoetkoming voor de volgende voorzieningen:
    a. taxikosten;
    b. rolstoeltaxikosten;
    c. kosten gebruik eigen auto;
    d. kosten gebruik lease- of leenauto;
    e. verhuis- en inrichtingskosten;
    f. kosten sportrolstoel;
    g. bezoekbaar maken van een woning.
4. De hoogte van de tegemoetkoming voor de taxikosten en rolstoeltaxikosten bedraagt de netto zoneprijs die de gemeente betaalt voor het collectief vraagafhankelijk vervoer vermenigvuldigd met het aantal benodigde zones, waarbij het uitgangspunt geldt dat 1500 kilometer op jaarbasis binnen de eigen leef- en woonomgeving moet kunnen worden gereisd.

Artikel 17. Algemene criteria persoonsgebonden budget (pgb)

1. Als een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening en de ondersteuning zelf wenst in te kopen door middel van een pgb, toetst het college of voldaan wordt aan de in artikel 2.3.6. lid 2 van de wet opgenomen voorwaarden:
    1) is de cliënt naar het oordeel van het college op eigen kracht voldoende in staat is te achten tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake dan wel met hulp uit zijn sociale netwerk of van zijn vertegenwoordiger, in staat is te achten de aan een persoonsgebonden budget verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren;
    2) stelt de cliënt zich gemotiveerd op het standpunt dat hij de maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb wenst geleverd te krijgen;
    3) is gewaarborgd dat de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, veilig, doeltreffend en cliëntgericht worden verstrekt.
2. Het college beoordeelt of de cliënt -eventueel met behulp van zijn pgb-beheerder- in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen en het uitvoeren van de aan een pgb verbonden voorwaarden aan de hand van de 10 punten pgb-vaardigheid. Het college toetst of de cliënt:
    a. een goed overzicht heeft van zijn situatie;
    b. weet welke regels horen bij een pgb;
    c. een overzichtelijke pgb-administratie bij kan houden;
    d. zelf de communicatie met de gemeente, de zorgverzekeraar of zorgkantoor, de Sociale verzekeringsbank (Svb) en zorgverleners kan doen;
    e. zelfstandig kan handelen en zelf zorgverleners kan kiezen;
    f. zelf afspraken kan maken en deze afspraken bij kan houden en zich hieraan kan houden;
    g. passende zorg kan kiezen en kan beoordelen of de zorg van goede kwaliteit is;
    h. de zorg zelf kan regelen met 1 of meerdere zorgverleners;
    i. kan fungeren als werkgever of opdrachtgever voor de zorgverlener.
3. Het college beoordeelt of de cliënt zich gemotiveerd op het standpunt stelt dat hij een pgb wenst te ontvangen. De cliënt heeft keuzevrijheid en het college toetst deze voorwaarde terughoudend.
4. Het college beoordeelt of een voorziening van goede kwaliteit –en dus veilig, doeltreffend en cliëntgericht- is aan de hand van:
    a. het toetsingskader opleidingen (gepubliceerd op www.zorgregiomijov.nl);

b. een verklaring omtrent het gedrag (VOG);
c. het budgetplan.

5. In het budgetplan is in elk geval opgenomen:
    a. welke voorziening de cliënt met het pgb zou willen inkopen en bij welke uitvoerder;
    b. welke doelafspraken cliënt en de pgb aanbieder maken en hoe zij deze gaan bereiken;
    c. binnen welk tijdsbestek deze doelen moeten worden behaald en hoeveel uur daarvoor nodig is;
    d. binnen welk tijdsbestek kan worden afgeschaald naar minder uren en/of lichtere ondersteuningsinzet;
    e. wanneer de ondersteuning geëvalueerd wordt;
    f. de inzet en afstemming met algemene en andere voorzieningen of andere vormen van geboden zorg;
    g. de naam van de eerst verantwoordelijke medewerker en de vervanger bij afwezigheid van de eerst verantwoordelijke medewerker.
    h. de kosten van de voorziening, uitgedrukt in aantal eenheden en tarief.
6. Het pgb mag niet worden besteed aan:
    a. kosten voor bemiddeling, tussenpersonen of belangenbehartigers;
    b. kosten voor het voeren van een pgb-administratie;
    c. kosten voor ondersteuning bij het aanvragen en beheren van een pgb;
    d. kosten voor een feestdagenuitkering en een eenmalige uitkering.
7. Het college kan de Sociale Verzekeringsbank (SVB) gemotiveerd verzoeken om betalingen uit het pgb voor ten hoogste dertien weken geheel of gedeeltelijk op te schorten als duidelijk is dat de cliënt het pgb in die periode ten onrechte kan inzetten. Het college stelt de pgb-houder hiervan schriftelijk op de hoogte.

Artikel 18. Onderscheid professionele en informele aanbieder

1. Van een professionele aanbieder is sprake als de hulp verleend wordt door:
    a. personen die werkzaam zijn bij een instelling die ten aanzien van de voor het pgb uit te voeren taken/werkzaamheden ingeschreven staat in het handelsregister (conform artikel 5 Handelsregisterwet 2007) en in het bezit zijn van voor de zorg relevante diploma's;
    b. personen die aangemerkt zijn als Zelfstandige Zonder Personeel (ZZP) en ten aanzien van de voor het pgb uit te voeren taken/ werkzaamheden ingeschreven staan in het Handelsregister (conform artikel 5 Handelsregisterwet 2007) en in het bezit zijn van voor de zorg relevante diploma's;
2. Van een informele aanbieder is sprake als de hulp verleend wordt door:
    a. een persoon uit het sociale netwerk van de cliënt;
    b. een eerste- of tweedegraads bloedverwant van de cliënt, ongeacht het bezit van voor de zorg relevante diploma's en inschrijvingen in het handelsregister.
3. Een cliënt heeft de mogelijkheid om dienstverlening te betrekken van een persoon of organisatie behorende tot het sociale netwerk:
    a. als de cliënt een gelijkwaardig of beter resultaat kan behalen als iemand uit het sociale netwerk de zorg verleent;
    b. als dit leidt tot volwaardige dienstverlening die passend is aan de hulpvraag van de cliënt, en;
    c. als er voldoende draagkracht, tijd en bekwaamheid is voor de inzet van een pgb.

4. De informele aanbieder hoeft niet te voldoen aan het toetsingskader opleidingen en het aanleveren van een VOG zoals genoemd in artikel 17 lid 4.

Artikel 19 Niet verstrekken pgb

1. Het college verstrekt geen pgb als er sprake is van ondersteuning in een spoedeisende situatie.
2. Het college verstrekt geen pgb indien deze is bestemd voor besteding in het buitenland, tenzij er toestemming is gegeven door de toegang op basis van behoefte in lijn met de reguliere ondersteuning.
3. Het college verstrekt geen pgb voor ondersteuning van een pgb-aanbieder die fraude heeft gepleegd in de 4 jaren voorafgaand aan de aanvraag.
4. Het college verstrekt geen pgb voor hulp van een pgb-aanbieder indien er twijfels zijn over de integriteit van de pgb-aanbieder, wat zich in ieder geval voordoet indien de pgb-aanbieder:
    a. betrokken is geweest bij strafbare feiten of overtredingen heeft begaan die de veiligheid en de kwaliteit van de ondersteuning in gevaar brengen;
    b. verdacht is geweest van strafbare feiten dan wel daarvoor veroordeeld is geweest;
    c. bestuursrechtelijke en/of fiscaalrechtelijke boetes opgelegd heeft gekregen;
    d. bestuursrechtelijke handhavingsmaatregelen opgelegd heeft gekregen in de vorm van een last onder bestuursdwang en/of dwangsom;
    e. doet vermoeden op basis van feiten en omstandigheden dat de pgb-aanbieder en/of zijn directie en/of de aan hen gelieerde vennootschappen een zakelijk samenwerkingsverband onderhouden met derden die in relatie staan tot strafbare feiten of daarvan verdacht worden;
    f. zich niet professioneel gedraagt. Hiervan is onder andere sprake indien de pgb-aanbieder zich intimiderend opstelt, geen voorbeeldfunctie toont of incidenten hebben plaatsgevonden binnen de uitvoering van zijn functie.

Artikel 20. De hoogte van een pgb

1. De hoogte van een pgb voor dienstverlening door een professionele aanbieder bedraagt 80% van de goedkoopst adequate maatwerkvoorziening in natura.
2. De hoogte van het pgb voor dienstverlening door een informele aanbieder bedraagt:
    a. bij het bestaan van een dienstbetrekking het uurloon gelijk aan de hoogste periodiek voor de benodigde hulp in de desbetreffende CAO, vermeerderd met de vakantiebijslag en tegenwaarde van de verlofuren.
    b. de maximale hoogte van de tegemoetkoming per kalendermaand voor een hulp uit het sociaal netwerk zoals opgenomen in artikel 2ab van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015, tenzij de ondersteuning van de cliënt kan worden ingekocht met een lagere tegemoetkoming; of
    c. de tegemoetkoming per kalendermaand voor schoonmaakmiddelen, levensmiddelen, kleding of reiskosten zoals bedoeld in artikel 2ab van de Uitvoeringsregeling Wmo 2015. De tegemoetkoming wordt berekend aan de hand van de door het college vastgestelde vergoedingenlijst die waar mogelijk gebaseerd is op richtbedragen van het Nibud.
3. De hoogte van een pgb voor niet-roerende woonvoorzieningen bedraagt het bedrag van de kosten volgens de door het college geaccepteerde offerte die gemaakt worden voor:
    a. een bouwkundige of woon-technische voorziening in een woning (woningaanpassing);

b. een niet-bouwkundige of niet-woon-technische voorziening in een woning, zoals woninguitrusting;
c. onderhoud, keuring en reparatie van een gerealiseerde woningaanpassing;
d. tijdelijke huisvesting.

4. De hoogte van een pgb bedraagt voor een vervoersvoorziening of een roerende woonvoorziening de tegenwaarde van de goedkoopst adequate voorziening, dan wel de huurprijs van de goedkoopst adequate voorziening, zoals die door het college aan de leverancier wordt betaald.
5. De hoogte van een pgb in de vorm van vervoer van en naar begeleiding groep bedraagt een gangbare vastgestelde vergoeding per kilometer, uitgaande van de dichtst bij de woning van de cliënt gelegen geschikte locatie.
6. De hoogte van een pgb bedraagt voor onderhoud en reparatie (zijnde instandhoudingskosten) van een vervoersvoorziening een bedrag achteraf en op declaratiebasis. Hiervoor dient de cliënt een onderhoudscontract af te sluiten voor de duur van 7 jaar. Het bedrag voor onderhoud en reparaties is gebaseerd op maximaal de kosten van een door de gemeente geaccepteerde offerte, rekening houdend met een bedrag voor de WA-verzekering, indien deze verplicht is.
7. Indien het pgb in een individueel geval onvoldoende is om de aangewezen voorziening te kunnen inkopen, wordt het tarief zodanig aangepast dat de hulp hiermee bij tenminste één aanbieder kan worden ingekocht.

Artikel 21. Bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen

1. Het algemene uitgangspunt is dat er geen bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen door de gemeente wordt gevraagd met uitzondering van de kosten genoemd in lid 2 van dit artikel.
2. Een inwoner is wel een bijdrage verschuldigd voor eventuele onkosten voor het nuttigen van consumptieve goederen en het gebruik van materiaal. Deze kosten mogen niet hoger zijn dan de redelijkerwijs vastgestelde kostprijs van het desbetreffende product. Daarnaast mag afname van deze producten niet verplicht worden gesteld aan de inwoners die van een desbetreffende algemene voorziening gebruik maken.

Artikel 22. Bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen

1. Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening in natura of een pgb, zolang de cliënt van de maatwerkvoorziening in natura gebruik maakt of gedurende de periode waarvoor het pgb wordt verstrekt.
2. Voor een maatwerkvoorziening, met uitzondering van beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vervoersvoorzieningen, is de cliënt de maximale bijdrage in de kosten, zoals bepaald in het Uitvoeringsbesluit maatschappelijke ondersteuning, verschuldigd en deze wordt geïnd door het CAK.
3. Een eigen bijdrage in de kosten is niet verschuldigd:
    a. in de situaties genoemd in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015;
    b. voor de financiële tegemoetkomingen zoals genoemd in artikel 16 lid 3 onderdeel a tot en met g;
    c. voor maatwerkvoorzieningen ten behoeve van minderjarigen;

d. indien het inkomen van de cliënt, wonend in Hattem, niet hoger is dan 120% van het sociaal minimum van het jaar waarin de maatwerkvoorziening is verstrekt.

4. De kostprijs van een:
    a. maatwerkvoorziening wordt vastgesteld door middel van een onafhankelijk kostprijsonderzoek, na consultatie in de markt of na overleg met de aanbieder;
    b. maatwerkvoorziening in de vorm van een hulpmiddel of woonvoorziening wordt vastgesteld door middel van een onafhankelijk kostprijsonderzoek, aan de hand van één of meerdere offertes, na consultatie in de markt of na overleg met de aanbieder. . Zie het financieel besluit voor de regels voor onderhoud, reparatie en afschrijving van de voorzieningen.
    c. pgb is gelijk aan de hoogte van een voorziening in natura min de overheadkosten die een pgb aanbieder niet heeft.
5. In de gevallen, bedoeld in artikel 2.1.4b, lid 2, van de wet, worden de bijdragen voor een maatwerkvoorziening in natura of pgb door het Centraal Administratie Kantoor (CAK) vastgesteld en geïnd.

Artikel 23. Ritbijdrage en voorwaarden vraagafhankelijk en routegebonden vervoer

1. In afwijking van artikel 2.1.4a lid 4 van de wet wordt voor gebruik van het vraagafhankelijke vervoer een ritbijdrage gevraagd. Deze ritbijdrage bestaat uit een opstaptarief en een kilometertarief. De tarieven staan opgenomen in het financieel besluit.
2. Binnen het vraagafhankelijke vervoer wordt er onderscheid gemaakt in tarieven voor lokaal verplaatsen en bovenlokaal verplaatsen.
    a. Lokaal verplaatsen: in het vervoergebied van maximaal 20 kilometer om het woonadres van de reiziger zijn het kilometertarief en het opstaptarief gelijk aan het gemiddelde OV-chipkaart opstarttarief en kilometertarief van de openbaar vervoer concessies die er liggen in onze regio.
    b. Bovenlokaal verplaatsen: in het vervoergebied 20 tot en met 40 kilometer om het woonadres van de reiziger is het opstaptarief gelijk aan het gemiddelde OV-chipkaart opstaptarief, zoals beschreven onder a. en is het kilometertarief gebaseerd op het commerciële tarief.
3. De in lid 2 genoemde tarieven gelden ook voor de sociale begeleider. Een medisch begeleider betaalt geen ritbijdrage.
4. Minderjarigen tot 4 jaar reizen gratis mee. Minderjarigen van 4 tot 12 jaar met een Wmo-indicatie krijgen op het totale tarief van de bij lid 2 genoemde ritbijdragen een procentuele korting. Zie het financieel besluit.
5. Voor een vervoerspas wordt een bedrag in rekening gebracht ter hoogte van de kostprijs, ook bij diefstal en verlies. Zie het financieel besluit voor de hoogte van dit bedrag.
6. Voor het routegebonden vervoer van en naar een geïndiceerde maatwerkvoorziening is het hebben van een vervoerpas niet verplicht.
7. Voor het routegebonden vervoer van en naar een geïndiceerde maatwerkvoorziening betaalt de reiziger geen kilometertarief en geen opstaptarief. De reiziger betaalt voor het routegebonden vervoer de vaste eigen bijdrage zoals genoemd in artikel 22 lid 2.

Artikel 24. Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

1. De (professionele/gecontracteerde) aanbieder voldoet aan de volgende criteria:
    a. zet adequaat opgeleide medewerkers in volgens het toetsingskader opleidingen en het zorgproductenboek welke zijn gepubliceerd op www.zorgregiomijov.nl ;
    b. zet medewerkers in die in het bezit zijn van een verklaring omtrent gedrag (VOG), met profiel 45 Gezondheidszorg en welzijn van mens en dier, die niet ouder is dan drie maanden voor indiensttreding van de medewerker of de aanvang van het vrijwilligerswerk.
    c. zorgt bij de inzet van vrijwilligers voor een vrijwilligersbeleid en voor een professionele begeleiding van de vrijwilligers. De toegevoegde waarde van de vrijwilliger op het zorg-/ondersteuningsproces van de cliënt wordt nauwlettend in de gaten gehouden. In het beleid over de inzet van vrijwilligers is tenminste geregeld hoe de aanbieder het kennisniveau, begeleiding/ondersteuning en de veiligheid van vrijwilligers borgt;
    d. leeft de relevante en dan geldende (door de branche/werkgeversorganisatie) ondertekende cao na en past deze actief toe, waaronder, doch niet gelimiteerd tot:
        i. cao GGZ;
        ii. cao VVT;
        iii. cao Gehandicaptenzorg;
        iv. cao Jeugdzorg;
        v. cao Welzijn en Maatschappelijke dienstverlening;
    e. beschikt over een gecertificeerd kwaliteitsborgingssysteem voor de dienstverlening waarop de overeenkomst ziet en kan hiertoe het certificaat overleggen. Voorbeelden van geaccepteerde certificaten zijn: HKZ, Mijn Keurmerk (Kiwa), HKZ Light, PREZO keurmerk, Keurmerk Kwaliteitswaarborg Zorgboerderijen (Federatie Landbouw en Zorg), ISO 9001:2015, kwaliteitsvisitaties van brancheverenigingen NVO, NIP, NVVP, LVVP, NFG en FVB;
    f. is aangesloten bij een brancheverenigingen en/of beroepsvereniging voor onder andere doorontwikkeling en borging van kwaliteit en intervisie;
    g. is in bezit van een afgegeven verklaring omtrent gedrag (VOG) voor rechtspersonen, indien de professionele aanbieder rechtspersoonlijkheid heeft;
    h. heeft geen corrigerende of bestuursrechtelijke maatregel(en) opgelegd gekregen van de toezichthouder;
    i. onderschrijft de governancecode zorg van de brancheorganisaties Zorg, zoals gepubliceerd op www.brancheorganisatieszorg.nl. De opdrachtnemer past de meest actuele governancecode zorg actief toe dan wel handelt in de aard van de governancecode;
    j. zorgt voor een systeem voor het veilig melden van onzorgvuldigheden en incidenten in de zorgverlening;
    k. controleert het functioneren van iedere nieuwe medewerker bij indiensttreding;
    l. meldt ontslag van een medeweker in verband met ernstig disfunctioneren bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd;
    m. zorgt voor een gratis en laagdrempelige afhandeling van klachten en geschillen van de cliënten
    n. meldt calamiteiten bij de toezichthoudend ambtenaar;

o. voert een deugdelijke administratie en goede registratie, waarbij in ieder geval inkomsten, uitgaven, verplichtingen, cliëntdossiers en verantwoording te herleiden zijn naar bron en bestemming.

2. Het college kan bij nadere regeling bepalen welke verdere eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen.
3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door periodieke overleggen met de aanbieders, een cliëntervaringsonderzoek en het zo nodig in overleg met de cliënt ter plaatse controleren van de geleverde voorzieningen.

Artikel 25. Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

1. Ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening door een derde als bedoeld in artikel 2.6.4 van de wet en de eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van de voorziening stelt het college vast:
    a. een vaste prijs, die geldt voor een inschrijving als bedoeld in de Aanbestedingswet 2012 en het aangaan overeenkomst met derde; of
    b. een reële prijs die geldt als ondergrens voor:
    1° een inschrijving en het aangaan overeenkomst met de derde, en
    2° de vaste prijs, bedoeld in onderdeel a.
2. Het college stelt de prijzen, bedoeld in lid 1, vast:
    a. overeenkomstig de eisen aan de kwaliteit van die voorziening, waaronder de eisen aan de deskundigheid van de beroepskracht, bedoeld in artikel 2.1.3, lid 2, onderdeel c, van de wet, en
    b. rekening houdend met de continuïteit in de hulpverlening, bedoeld in artikel 2.6.5, lid 2, van de wet, tussen degenen aan wie de voorziening wordt verstrekt en de betrokken hulpverleners.
3. Het college baseert de vaste prijs of de reële prijs op de volgende kostprijselementen:
    a. de kosten van de beroepskracht;
    b. redelijke overheadkosten;
    c. kosten voor niet productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte, scholing, werkoverleg;
    d. reis- en opleidingskosten;
    e. indexatie van de reële prijs voor het leveren van een dienst;
    f. overige kosten als gevolg van door de gemeente gestelde verplichtingen voor aanbieders waaronder rapportageverplichtingen en administratieve verplichtingen.
4. Het college kan lid 1, onderdeel b, buiten beschouwing laten indien bij de inschrijving aan de derde de eis wordt gesteld een prijs voor de voorziening te hanteren die gebaseerd is op het geen gesteld is in lid 2 en lid 3. Daarover legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad.
5. Het college bepaalt met welke derde als bedoeld in lid 1 hij een overeenkomst aangaat.

Artikel 26. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

1. Het college treft een regeling voor het melden van calamiteiten en geweldsincidenten bij de verstrekking van een voorziening door een aanbieder en wijst een toezichthoudend ambtenaar aan.

2. Aanbieders melden iedere calamiteit en ieder geweldsincident dat zich heeft voorgedaan bij de verstrekking van een voorziening onmiddellijk (uiterlijk binnen 3 werkdagen) aan de toezichthoudend ambtenaar.
3. De toezichthoudend ambtenaar, bedoeld als in artikel 6.1 van de wet, doet onderzoek naar de calamiteiten en geweldsincidenten en adviseert het college over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.

Artikel 27. Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen in natura of pgb en misbruik of oneigenlijk gebruik van de Wmo 2015

1. Het college informeert cliënten of hun vertegenwoordigers in begrijpelijke bewoordingen over de rechten en plichten die aan het ontvangen van een maatwerkvoorziening in natura dan wel in de vorm van een pgb zijn verbonden. Ook informeert het college cliënten over de mogelijke gevolgen van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet.
2. Het college wijst een toezichthouder aan, conform artikel 6.1 van de wet, die belast is met het houden van toezicht op de kwaliteit van de ondersteuning en de naleving van de rechtmatige en doelmatige uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, waaronder de bestrijding van misbruik, oneigenlijk gebruik en niet-gebruik van de voorziening.
3. De toezichthouder functioneert onafhankelijk.
4. De aangewezen toezichthouder is belast met:
    a. de bevoegdheid om inlichtingen te vorderen;
    b. de bevoegdheid om de (cliënten)administratie te vorderen bij de zorgverlener;
    c. de bevoegdheid om de administratie te vorderen van de cliënt of de Pgb- beheerder;
    d. vorderen van identificatie;
    e. inzage van documenten en toegang tot gegevens;
    f. het betreden van plaatsen (met uitzondering van woningen);
    g. controleren of de zorgverlener de verplichtingen uit de toekenningsbeschikking of de raamovereenkomst of uitvoeringsovereenkomst met het college naleeft;
    h. ondersteuningsinhoudelijk controleren van de overeenkomsten die de cliënt of de pgb-beheerder heeft gesloten; voldoen deze aan bij de aanvraag geleverde gegevens en informatie;
    i. controleren of de voorziening veilig, doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht wordt uitgevoerd.
5. Een ieder is verplicht om mee te werken aan het onderzoek van de toezichthouder.
6. Het college kan nadere regels stellen over de bevoegdheden van de toezichthouder.
7. Onverminderd artikel 2.3.8 van de wet doet een cliënt aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging mededeling van alle feiten en omstandigheden, waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet.
8. Onverminderd artikel 2.3.10 van de wet kan het college een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet herzien dan wel intrekken als het college vaststelt dat:
    a. de cliënt onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;

b. de cliënt niet langer op de maatwerkvoorziening in natura dan wel in de vorm van een pgb is aangewezen;
c. de maatwerkvoorziening in natura dan wel in de vorm van een pgb niet meer toereikend is te achten;
d. de cliënt niet voldoet aan de maatwerkvoorziening in natura dan wel in de vorm van een pgb verbonden voorwaarden;
e. de cliënt de maatwerkvoorziening in natura dan wel in de vorm van een pgb voor een ander doel gebruikt.

9. Als het college een beslissing op grond van lid 5, onder a heeft ingetrokken en de verstrekking van de onjuiste of onvolledige gegevens door de cliënt opzettelijk heeft plaatsgevonden, kan het college van de cliënt en degene die daaraan opzettelijk zijn medewerking heeft verleend geheel of gedeeltelijk de geldwaarde vorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening in natura dan wel in de vorm van een pgb.
10. Ingeval het recht op een in eigendom of in bruikleen verstrekte voorziening is ingetrokken, kan deze voorziening worden teruggevorderd.

Artikel 28. Jaarlijkse waardering mantelzorgers

1. Mantelzorgers van cliënten in de gemeente kunnen in aanmerking komen voor een jaarlijkse blijk van waardering.
2. Het college kan nadere regels stellen over de wijze waarop zorg wordt gedragen voor de jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente.

Artikel 29. Tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen

1. Het college kan in overeenstemming met het beleidsplan, bedoeld in artikel 2.1.7 van de wet, op aanvraag aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen, die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming ter ondersteuning in de zelfredzaamheid en participatie verstrekken.
2. De tegemoetkoming wordt alleen verstrekt aan ingezetenen die aan de voorwaarden voldoen, zoals vermeld in de geldende Beleidsregels Werk & Inkomen gemeente Hattem van dat jaar.

Artikel 30. Klachtregeling

1. De gemeente heeft een procedure voor klachten van cliënten die betrekking hebben op de wijze van afhandeling van meldingen en aanvragen als bedoeld in deze verordening.
2. Aanbieders stellen een effectieve en laagdrempelige regeling vast voor de afhandeling van klachten van cliënten die betrekking hebben op gedrag van de aanbieder richting een cliënt.
3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de klachtregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.

Artikel 31. Medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning

1. Aanbieders stellen een effectieve en laagdrempelige regeling vast voor de medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn en voor zover het diensten in het kader van voorzieningen betreft.
2. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de medezeggenschapsregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.

Artikel 32. Betrekken van ingezetenen bij het beleid

1. Het college betrekt de ingezetenen van de gemeente, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers, bij de voorbereiding van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning, overeenkomstig de in artikel 150 van de Gemeentewet gestelde regels met betrekking tot de wijze waarop inspraak wordt verleend.
2. Het college stelt de ingezetenen vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning te doen, advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende maatschappelijke ondersteuning en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.
3. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen kunnen deelnemen aan periodiek overleg, waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden en worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie en ondersteuning.
4. Het college stelt nadere regels vast ter uitvoering van lid 2 en lid 3.

Artikel 33. Hardheidsclausule en nadere regels

1. Het college kan in bijzondere gevallen in het voordeel van de cliënt afwijken van de bepalingen in deze verordening als door toepassing ervan de cliënt duidelijk onrecht wordt aangedaan.
2. In gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffend, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.
3. Het college kan nadere regels stellen over de uitvoering van deze verordening.

Artikel 34. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

1. De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hattem 2022 wordt ingetrokken.
2. Een cliënt houdt recht op een lopende voorziening, verstrekt op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hattem 2022, totdat het college een nieuw besluit heeft genomen, waarbij het besluit waarmee deze voorziening is verstrekt, wordt ingetrokken.
3. Aanvragen die zijn ingediend onder de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hattem 2022 en waarop nog niet is beslist bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld conform deze verordening.
4. Het beslissen op bezwaarschriften tegen besluiten op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hattem 2022 gebeurt op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hattem 2022 die daarvoor zijn geldigheid behoudt.
5. Van lid 4 kan in het voordeel van de cliënt worden afgeweken.

Artikel 35. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2024.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: “Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hattem 2024”.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering d.d. 27 november 2023.

De raad van de gemeente Hattem,

de griffier, de voorzitter,

Toelichting Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Hattem 2024

Algemeen

Opdracht aan de gemeente

Deze verordening geeft uitvoering aan de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: Wmo 2015). De Wmo 2015 geeft de gemeente de opdracht om zorg te dragen voor de maatschappelijke ondersteuning en voor de kwaliteit en continuïteit van de voorzieningen. Het begrip maatschappelijke ondersteuning is uiteengezet in 3 hoofdelementen waarop van de gemeente inzet wordt verwacht:

1. het bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en het vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede het voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld;
2. het ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen, zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving;
3. het bieden van beschermd wonen en opvang.

De gemeenteraad stelt periodiek een plan vast met betrekking tot het door het gemeentebestuur te voeren beleid met betrekking tot maatschappelijke ondersteuning. Het plan is erop gericht dat:

a. cliënten zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven;
b. cliënten die beschermd wonen of opvang ontvangen, een veilige woonomgeving hebben en, indien mogelijk, weer in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

De Wmo 2015 schrijft voor dat de gemeente per verordening de regels moet vaststellen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het beleidsplan (artikel 2.1.3 lid 1 Wmo 2015).

Inhoud verordening

In de verordening moet in elk geval bepaald worden (artikel 2.1.3 lid 2 tot en met lid 4, 2.1.4 en artikel 2.1.6 van de wet):

- op welke manier en op basis van welke criteria wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt;
- op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld;
- welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, inclusief eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten;
- voor welke voorzieningen een regeling voor de afhandeling van klachten van cliënten vereist is;
- op welke manier ingezetenen, waaronder cliënten of hun vertegenwoordigers, worden betrokken bij uitvoering van de wet, voorstellen voor beleid kunnen doen, gevraagd en ongevraagd advies kunnen uitbrengen over verordeningen en beleidsvoorstellen, worden voorzien van ondersteuning en deel kunnen nemen aan periodiek overleg;
- op welke wijze de kostprijs van een maatwerkvoorziening wordt bepaald;

- op welke wijze het college zorg draagt voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente.

Ook moet de gemeente per verordening regels stellen (artikel 2.1.3 lid 3 en 2.6.6 lid 1 van de wet):

- om het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb en van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet te bestrijden;
- ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van de Wmo voorzieningen die het college door derden laat uitvoeren. Hierbij moet rekening gehouden worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de toepasselijke arbeidsvoorwaarden.

Daarnaast kan de gemeente in de verordening (artikel 2.1.4, 2.1.4a, 2.1.5, 2.1.7 of 2.3.6 van de wet):

- bepalen dat cliënten voor algemene voorzieningen, niet zijnde cliëntondersteuning, en maatwerkvoorzieningen en bijdrage verschuldigd zijn;
- de hoogte van de bijdrage voor de verschillende soorten van voorzieningen, ook wanneer de cliënt de ondersteuning zelf inkoopt met een pgb, in de verordening verschillend vaststellen. Hierbij kan tevens worden bepaald dat op de bijdrage een korting wordt gegeven voor personen die behoren tot daarbij aan te wijzen groepen en dat de bijdrage, in geval van beschermd wonen en maatschappelijke opvang, afhankelijk is van het inkomen en het vermogen van de cliënt en zijn echtgenoot;
- bepalen dat de bijdrage voor opvangvoorzieningen door een andere instantie dan het CAK wordt vastgesteld en geïnd;
- bepalen dat in geval van een minderjarige cliënt die niet zelf de eigenaar is van de woning, een bijdrage wordt opgelegd aan diens onderhoudsplichtige ouders en degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag over de cliënt uitoefent;
- bepalen dat aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming wordt verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie, en vaststellen welke de toepasselijke grenzen zijn met betrekking tot de financiële draagkracht;
- bepalen dat aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming wordt verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie, en vaststellen welke de toepasselijke grenzen zijn met betrekking tot de financiële draagkracht;
- bepalen onder welke voorwaarden betreffende het tarief de persoon aan wie een pgb wordt verstrekt, de ondersteuning kan inkopen van een persoon die behoort tot het sociale netwerk.

Belang zorgvuldige procedure

Er moet steeds een zorgvuldige toegangsprocedure doorlopen worden om:

- de hulpvraag van de cliënt, zijn behoeften, situatie en de gewenste resultaten helder te krijgen;
- de beperkingen in de zelfredzaamheid en participatie van de cliënt te inventariseren;
- te achterhalen welk oplossingen de cliënt zelf kan inzetten om zijn zelfredzaamheid en participatie te verbeteren, zoals eigen kracht, gebruikelijke hulp, mantelzorg, hulp van het sociaal

netwerk, het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten, een beroep op andere wetten en algemeen gebruikelijke voorzieningen;
- te bepalen of zo nodig met gebruikmaking van een algemene voorziening kan worden volstaan of dat een maatwerkvoorziening nodig is en welke voorziening dan (goedkoopst) compenserend is voor de beperkingen van de cliënt.

De Wmo 2015 en deze verordening leggen deze toegangsprocedure daarom in hoofdlijnen vast. Als de procedure goed wordt uitgevoerd, moet deze steeds tot een juiste beslissing leiden; ondersteuning waar ondersteuning nodig is.

Als de cliënt van mening is dat het college hem ten onrechte geen maatwerkvoorziening verstrekt of dat de maatwerkvoorziening onvoldoende bijdraagt aan de zelfredzaamheid of participatie, kan betrokkene daartegen vanzelfsprekend bezwaar maken en daarna eventueel in beroep gaan. De rechter zal toetsen of de gemeente zich heeft gehouden aan de voorgeschreven procedures, het onderzoek naar de omstandigheden van betrokkene op zorgvuldige wijze heeft verricht en of de ondersteuning een passende bijdrage levert aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven.

Mandaat college
De Wmo 2015 en deze verordening bepalen dat veel zaken door het college gedaan worden. In de praktijk worden deze zaken niet door het college zelf gedaan, maar (in mandaat) door deskundige ambtenaren of bijvoorbeeld aanbieders. Zij doen dit namens het college. Het college kan sommige taken die in de wet en verordening aan haar worden opgedragen, mandateren aan ondergeschikten of niet-ondergeschikten op grond van de regels van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Op grond van artikel 2.6.3 van de wet kan het college de vaststelling van rechten en plichten van de cliënt (ten aanzien van een voorziening) mandateren aan een aanbieder. Het college kan de vaststelling van rechten en plichten ook aan ondergeschikten mandateren.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Begripsbepalingen

De definities in de begripsbepalingen zijn uitgewerkt, zodat voor een ieder duidelijk is wat met deze begrippen wordt bedoeld. Veel definities zijn uitgewerkt in de wet (artikel 1.1.1) die ook bindend zijn voor deze verordening. Voor de duidelijkheid is een aantal wettelijke definities nog eens expliciet in deze toelichting opgenomen.

- ADL: algemene dagelijkse levensverrichtingen;
- begeleiding: activiteiten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van de cliënt opdat hij zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven;
- Beschermd Thuis kent drie varianten:
    - klassiek beschermd wonen waarbij cliënten geen huur betalen (beschermd wonen zoals bedoeld in de wet);

- klassiek beschermd wonen waarbij cliënten wel zelf huur betalen (ook wel scheiden van wonen en zorg);
- tussenvormen van beschermd wonen waarbij cliënten huur of een vergelijkbare vergoeding voor het wonen betalen, bijvoorbeeld waarbij:
    i. de huur (tijdelijk) wordt overgenomen door de aanbieder;
    ii. de aanbieder een woning huurt van een woningcorporatie voor de cliënt of voor deze cliënt garant staat;
    iii. de cliënt een woning huurt van de aanbieder;
    iv. de cliënt op een andere manier zelfstandig woont met een beschermd wonen indicatie.

- CAK: Centraal Administratie Kantoor;
- cliënt: persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening of aan wie een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget is verstrekt of door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 2.3.2, lid 1;
- cliëntondersteuning: onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen;
- maatschappelijke ondersteuning:

  1° bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld

  2° ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving

  3° bieden van beschermd wonen en opvang;

- maatwerkvoorziening: op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen:

  1° Ten behoeve van zelfredzaamheid, daaronder begrepen kortdurend verblijf in een instelling ter ontlasting van de mantelzorger, het daarvoor nemen van maatregelen

  2° ten behoeve van participatie, daaronder begrepen het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen en andere maatregelen

  3° ten behoeve van beschermd wonen en opvang;

- participatie: deelnemen aan het maatschappelijke verkeer;
- persoonsgebonden budget (pgb): bedrag waaruit namens het college betalingen worden gedaan voor diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen ie tot een maatwerkvoorziening behoren, en die een cliënt van derden heeft betrokken;
- sociaal netwerk: personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt;

- vertegenwoordiger: persoon of rechtspersoon die een cliënt vertegenwoordigt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake;
- voorziening: algemene voorziening of maatwerkvoorziening;
- zelfredzaamheid: in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden.

Ook de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) kent een aantal (definitie)bepalingen die voor deze verordening van belang zijn, zoals: ‘ aanvraag’ (artikel 1:3, lid 3): een verzoek van een belanghebbende om een besluit te nemen, en ‘ beschikking’ (artikel 1:2).

Artikel 2. Toegang tot algemene voorzieningen

In dit artikel krijgt het college opdracht tenminste één algemene voorziening vorm te geven door het contracteren van één of meerdere aanbieders. In lid 3 wordt een aantal bepalingen benoemd, die het college in dat geval contractueel moet vastleggen.

Artikel 3. Melding

De cliënt doet een melding van een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning, de hulpvraag. De melding is niet gebonden aan een vorm of locatie. De melding kan schriftelijk, elektronisch, mondeling of telefonisch worden gedaan en zowel op het gemeentehuis als bijvoorbeeld op locatie bij het sociale wijkteam. De melding kan door of namens de cliënt worden gedaan, wat betekent dat ook iemand uit de omgeving van de cliënt als vertegenwoordiger kan optreden.

In lid 2 is voor de volledigheid nog vermeld dat het college de ontvangst bevestigt, al blijkt dit ook uit artikel 2.3.2 lid 1 van de wet. Uit de Memorie van Toelichting blijkt bovendien dat het college het tijdstip van de melding moet registreren. Uit wet noch toelichting blijkt dat de bevestiging van de ontvangst van de melding schriftelijk moet. Vanwege de registratie en zorgvuldigheid kiest de gemeente hier wel voor.

Aangezien het onderzoek na een melding maximaal zes weken mag beslaan (zie artikel 2.3.2, lid 1 van de wet), is registratie en ontvangstbevestiging van de melding ook in het kader van deze termijn van belang. In het derde lid is overeenkomstig artikel 2.3.3 van de wet een uitzondering vervat voor spoedeisende gevallen. Het college is op grond van de wet verplicht in dergelijke gevallen een passende tijdelijke maatwerkvoorziening te verstrekken in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek dat volgt na de melding.

Artikel 4. Cliëntondersteuning

Lid 1 is een uitwerking van de wettelijke verplichting van het college in artikel 2.2.4, lid 1, onder a en lid 2 van de wet. De wet adresseert het college rechtstreeks en vraagt niet om hierover bij verordening een regeling op te stellen. De bepaling uit de wet is toch in de verordening opgenomen vanwege het belang om in de verordening een compleet overzicht van rechten en plichten van cliënten te geven. Hierbij is benadrukt dat de cliëntondersteuning op grond van de wet voor de cliënt kosteloos is. In de memorie van toelichting bij artikel 2.2.4 van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) is vermeld dat gemeenten hiermee de opdracht hebben in ieder geval een algemene voorziening voor cliëntondersteuning te realiseren, waar ingezetenen informatie en advies over vraagstukken van maatschappelijke ondersteuning en hulp bij het verkrijgen daarvan kunnen krijgen. Ook uitgebreide vraagverheldering alsmede kortdurende en kort cyclische ondersteuning bij het maken van keuzes op

diverse levensterreinen maken daarvan deel uit. In lid 2 is overeenkomstig artikel 2.3.2, lid 3 van de wet bepaald dat het college de betrokkene na de melding van de hulpvraag inlicht over de mogelijkheid van gratis cliëntondersteuning.

Artikel 5. Persoonlijk plan

In dit artikel is overeenkomstig artikel 2.3.2, lid 2 van de wet de verplichting voor het college opgenomen om informatie te verschaffen over de mogelijkheid voor de cliënt om een persoonlijk plan op te stellen en dit aan het college te overhandigen.

Artikel 6. Informatie en identificatie

In artikel 2.3.8, lid 3 van de wet is een medewerkingsplicht opgenomen. De cliënt is verplicht aan het college desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van deze wet. De verplichting tot het overleggen van stukken is opgenomen overeenkomstig artikel 2.3.2, lid 7 van de wet. In het kader van de rechtmatigheid is het op grond van artikel 2.3.4 van de wet in ieder geval verplicht om de identiteit van de cliënt vast te stellen aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht en is de cliënt die een aanvraag doet voor een maatwerkvoorziening ook verplicht dat document ter inzage te geven (lid 2). Bij de gegevensverzameling op grond van lid 1 en 2 zullen de grenzen van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) in acht genomen moeten worden.

Artikel 7. Onderzoek

Het onderzoek vormt de kern van de procedure. De wet beschrijft in artikel 2.3.2 lid 4 wat er tijdens het onderzoek aan bod moet komen. De Centrale Raad van Beroep heeft op 21 maart 2018 aangegeven dat het onderzoek moet plaatsvinden aan de hand van een stappenplan. Het gesprek vindt zo mogelijk bij de cliënt thuis plaats. Vastgelegd is dat het college zo mogelijk de mantelzorger betrekt bij het gesprek. Dit is ook van belang in het kader van de verantwoordelijkheid die het college heeft ten aanzien van de ondersteuning van de mantelzorger. Verder worden ook andere mensen uit het sociale netwerk betrokken bij het gesprek, wanneer dit wenselijk is. Het gesprek hoeft niet plaats te vinden als dit niet nodig is (zie lid 5). Het kan bijvoorbeeld om een cliënt gaan die al bekend is bij de gemeente en een eenvoudige vervolgvraag heeft. Soms kan het echter ook nodig zijn om een extern advies op te vragen. Afdeling 3:3 van de Algemene wet bestuursrecht geeft regels over (externe) advisering. In lid 7 is daarom opgenomen dat het college extern advies kan inwinnen als dit nodig is voor het onderzoek. Het is bij de adviesaanvraag van belang, dat hierbij een heldere vraag of afgebakende opdracht wordt verstrekt, zodat voor de cliënt en de adviseur duidelijk is, welk aanvullend onderzoek nog nodig is.

Artikel 8. Verslag

Deze bepaling is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure en is overeenkomstig artikel 2.3.2, lid 5 van de wet. Lid 1 borgt dat altijd verslag wordt opgemaakt. De invulling van deze verslagplicht is vormvrij. Hierbij kan worden voortgebouwd op de praktijk van de Wmo. In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 32-33) staat dat de gemeente aan de cliënt een weergave van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt om hem in staat te stellen een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening. Dat moet in beginsel schriftelijk. Een goede weergave maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen op een aanvraag en draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de cliënt. Uiteraard zal de

weergave van de uitkomsten van het onderzoek variëren met de uitkomsten van het onderzoek. Zo zal de weergave van het onderzoek bijvoorbeeld heel beperkt kunnen zijn als de cliënt van mening is goed geholpen te zijn en de uitkomst is dat geen aanvraag van een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. Bij meer complexe onderzoeken zal uiteraard een uitgebreidere weergave noodzakelijk zijn. Desgewenst kan de gemeente de schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek ook gebruiken als een met de cliënt overeengekomen plan (arrangement) voor het bevorderen van zijn zelfredzaamheid en participatie, waarin de gemaakte afspraken en de verplichtingen die daaruit voortvloeien, zijn vastgelegd. Het is in dat geval passend dat het college en de cliënt dit plan ondertekenen. Indien een persoonlijk plan is overhandigd, wordt dit plan ook opgenomen of toegevoegd aan het verslag.

Soms kan een verslag al direct worden meegegeven, maar vaak zal dit toch nog moeten worden uitgewerkt en gaat daar een paar dagen overheen. Het kan overigens ook zijn dat na een gesprek de cliënt nog onderzoekt wat er in zijn omgeving mogelijk is, bijvoorbeeld of hij met iemand kan meerijden om boodschappen te doen, of dat hij nog een aanvullende opmerking heeft. Ook dan is een paar dagen tijd na het gesprek nuttig.

Artikel 9. Aanvraag

Ook deze bepaling is een uitwerking van artikel 2.1.3, lid 1 en lid 2 onder a van de wet, waarbij is bepaald dat de gemeente bij verordening in ieder geval bepaalt op welke wijze wordt vastgesteld of een cliënt voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt. De wet bepaalt dat het college binnen twee weken na ontvangst van de aanvraag de beschikking moet verstrekken (artikel 2.3.5, lid 2). In de Awb worden regels gegeven omtrent de aanvraag. Deze verordening wijkt daarvan niet af. Op grond van artikel 4:1 van de Awb wordt een aanvraag tot het geven van een beschikking schriftelijk ingediend bij het bestuursorgaan dat bevoegd is op de aanvraag te beslissen (hier het college), tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.

In lid 2 is aangegeven dat naast de cliënt alleen een daartoe door hem gemachtigde persoon of een vertegenwoordiger (zie voor een definitie van vertegenwoordiger de toelichting onder artikel 1, als ook artikel 1.1.1. lid 2 van de wet) een aanvraag kan indienen. Dit is minder ruim dan de kring van personen rond de cliënt die een melding kan doen. Zie hiervoor artikel 3 en de toelichting daarbij. Aangezien het hier gaat om de formele aanvraag om een beschikking in de zin van de Awb, is hier de formele eis van machtiging of vertegenwoordiging gesteld. In lid 3 is omschreven op welke wijze een ondertekend ondersteuningsplan wordt beschouwd als een aanvraag.

Artikel 10. Criteria voor een maatwerkvoorziening

In dit artikel zijn de algemene criteria beschreven die gelden om een maatwerkvoorziening te kunnen krijgen. Allereerst moet duidelijk zijn dat er sprake is van beperkingen in de zelfredzaamheid en/of participatie of, bij een cliënt die de thuissituatie heeft verlaten, van problemen bij het zich handhaven in de samenleving. Daarnaast moet duidelijk zijn dat oplossingen die de cliënt zelf kan inzetten om zijn zelfredzaamheid en participatie te verbeteren, zoals eigen kracht, gebruikelijke hulp, gebruikelijke en

algemenen voorzieningen, niet toereikend zijn om de beperkingen te compenseren. Het college kan nadere regels stellen. Het college kan bijvoorbeeld uitwerken welke regels gelden voor de beoordeling van de vraag of sprake is van eigen kracht of gebruikelijke hulp.

Artikel 11. Aanvullende criteria woonvoorzieningen
Woningaanpassingen zijn kostbare voorzieningen. In sommige gevallen is het daarom wenselijk dat onderzocht wordt of verhuizen een oplossing kan zijn. Dit wordt het primaat van verhuizen genoemd. Dit primaat kan alleen worden toegepast na een zorgvuldige belangenafweging. Factoren waarmee het college rekening moet houden zijn onder andere de beschikbaarheid van aangepaste of eenvoudig aan te passen woningen, de financiële gevolgen van de verhuizing, de snelheid waarmee het probleem opgelost kan worden en de sociale omstandigheden.

Artikel 12. Aanvullende criteria voor Beschermd Thuis
Vanaf 2015 maken gemeenten de beweging naar beschermd thuis. Het is de bedoeling dat het aantal mensen met een psychische beperking dat in een instelling woont afneemt. Zij blijven vaker op zichzelf wonen en ontvangen thuis de benodigde begeleiding. Dit is beter voor de integratie van deze mensen en het behoud van hun zelfstandigheid. Dit bevordert het herstel waardoor de ondersteuning eerder kan worden afgeschaald. Deze visie is geformuleerd in het advies van de commissie Toekomst Beschermd Wonen (beter bekend als de commissie-Dannenberg). De implementatie van deze visie vraagt om passend aanbod voor beschermd wonen in alle gemeenten. De verschuiving naar beschermd thuis valt samen met het wetsvoorstel woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen. Dit wetsvoorstel regelt dat niet alleen de centrumgemeenten verantwoordelijk zijn voor het beschermd wonen van hun inwoners, maar dat dit een verantwoordelijkheid is van alle gemeenten. De verwachting is dat dit wetsvoorstel op 1 januari 2024.

Artikel 13. Aanvullende criteria voor Maatschappelijke Opvang
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de maatschappelijke opvang op grond van de Wmo. Het gaat om een tijdelijke verblijfplek, waar ook zorg, begeleiding en praktische hulp wordt geboden. Maatschappelijke opvang is bedoeld voor mensen die dakloos zijn of dreigen te raken door bijvoorbeeld huiselijk geweld, psychische problemen, schulden, verslaving en werkloosheid.

Artikel 14. Weigeringsgronden
Er zijn een aantal wettelijke grondslagen waarom geen maatvoorziening hoeft te worden verstrekt. Het college is enkel verantwoordelijk voor inwoners van de gemeente Hattem en hoeft geen voorziening te verstrekken als mensen niet in de gemeente Hattem woonachtig zijn.

Uit de wet blijkt niet dat andere wetten voorliggend zijn of dat de aanspraak op een andere wettelijke regeling kan leiden tot een afwijzing van de aanvraag op grond van de Wmo. Wel is in de wet geregeld dat de maatwerkvoorziening, voor zover daartoe aanleiding bestaat, wordt afgestemd op andere wetten (artikel 2.3.5 lid 5 van de wet). Ook verstrekt het college alleen een maatwerkvoorziening als de cliënt

niet op eigen kracht in staat is tot zelfredzaamheid en participatie of kan voorzien in de behoefte aan beschermd wonen of opvang (artikel 2.3.5. lid 3 en 4 van de wet).

Het te gelde maken van aanspraken op grond van andere wettelijke regelingen wordt bij het toepassen van deze verordening gezien als een vorm van eigen kracht. Vandaar dat in deze bepaling expliciet is geregeld dat het college geen maatwerkvoorziening toekent voor zover een andere wettelijke regeling in de ondersteuningsbehoefte kan voorzien.

De Wmo 2007 kende in tegenstelling tot de Wmo 2015 wél een bepaling waarin was vastgelegd dat geen beroep op de Wmo open stond voor zover een voorziening op grond van een andere wet mogelijk is. Uit jurisprudentie die daarover is ontstaan volgt dat het college alleen rekening kan houden met een voorziening op grond van een andere wet (een voorliggende voorziening) als de cliënt daar echt aanspraak op heeft. Er is geen sprake van een voorliggende voorziening als de voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling is afgewezen (CRvB 03-08-2011, nr. 11/517 WMO) of als vaststaat dat cliënt daarvoor niet in aanmerking komt (CRvB 19-04-2010, nr. 09/1082 WMO).

Artikel 2.3.5, zesde lid Wmo 2015 (weigeren maatwerkvoorziening indien recht bestaat op verblijf in WLZ inrichting) geldt tot een bij koninklijk besluit vast te stellen tijdstip niet voor daar bedoelde cliënten:

a. die thuis wonen en een maatwerkvoorziening inhoudende een hulpmiddel of een woningaanpassing hebben aangevraagd;
b. die zonder behandeling in een instelling verblijven en een maatwerkvoorziening inhoudende een hulpmiddel ter verbetering van hun mobiliteit hebben aangevraagd;
c. die hun recht op zorg tot gelding brengen met een modulair pakket thuis en een maatwerkvoorziening inhoudende het schoonhouden van hun woonruimte hebben

Er wordt geen voorziening verstrekt als de cliënt een voorziening aanvraagt, nadat hij deze al heeft gerealiseerd of aangekocht. Als het college de noodzaak, adequaatheid en passendheid van die voorziening en de gemaakte kosten achteraf niet meer kan beoordelen, kan het college de voorziening weigeren. Dat is alleen anders als tevoren contact is gezocht met het college en het college expliciet toestemming heeft gegeven voor de aankoop/realisering van de gevraagde voorziening.

Het college kan de aanvraag afwijzen als het gaat om een voorziening die al eerder is verstrekt en de cliënt verweten kan worden dat het middel verloren is gegaan, bijvoorbeeld door roekeloosheid of verwijtbare onoplettendheid. Dus niet als de cliënt geen schuld treft. Hier speelt de eigen verantwoordelijkheid van de cliënt een rol. Als bijvoorbeeld in een woning een verstelbare keuken of een andere dure voorziening is aangebracht, heeft dit gevolgen voor de te verzekeren waarde van de opstal. Dit risico moet in de opstalverzekering gedekt worden. Als vervolgens brand uitbreekt en blijkt dat de woning onvoldoende verzekerd is, kan op dat moment geen beroep op deze verordening worden gedaan.

De maatwerkvoorziening is gericht op een individuele cliënt. Voor het treffen van voorzieningen die

gericht zijn op meerdere ingezetenen, zijn de algemene maatregelen en algemene voorzieningen geschikte instrumenten.

Van een cliënt mag verwacht worden dat hij bij verhuizingen of de aanschaf van voorzieningen rekening houdt met zijn beperkingen. Doet hij dat niet, dan kan het college een voorziening om die reden afwijzen. Bijvoorbeeld als een cliënt gaat verhuizen en het gelet op zijn medische situatie op dat moment voorzienbaar is dat hij beperkingen gaat ondervinden bij het normale gebruik van de woning. Deze bepaling biedt dan een grond om geen woonvoorziening toe te kennen. De Wmo 2015 geeft ten aanzien van de voorzienbaarheid niet meer ruimte dan onder de Wmo 2007. Er mag nog steeds niet van een cliënt gevraagd worden dat hij reserveert of andere maatregelen treft om te voorkomen dat toekomstige onzekere gebeurtenissen in zijn gezondheidstoestand als gevolg van het ouder worden, leiden tot een beroep op de Wmo (CRvB 22-08-2018, ECLI:NL:CRVB:2018:2603).

Het college kan in beginsel slechts een maatwerkvoorziening toekennen als deze langdurig noodzakelijk is. Wat langdurig noodzakelijk is, is afhankelijk van de concrete situatie. Het kan gaan om twee maanden, bijvoorbeeld bij mensen die in een terminaal ziektestadium verkeren. Het kan ook gaan om veertig jaar, in situaties waarin de beperking bijvoorbeeld aangeboren is en stabiel van aard is. Kenmerkend is in beide situaties dat de ondervonden beperking, naar de stand van de medische wetenschap, op het moment van de aanvraag onomkeerbaar is. Er is dus redelijkerwijs geen verbetering te verwachten in de situatie van de cliënt. Hierbij is de prognose dus van groot belang. Zegt de prognose dat de cliënt na enige tijd zonder de benodigde hulpmiddelen of aanpassingen kan functioneren, dan mag het college van een kortdurende noodzaak uitgaan. Bij een wisselend beeld, waarbij verbetering in de toestand periodes van terugval opvolgen, kan echter uitgegaan worden van een langdurige noodzaak. De medisch adviseur speelt een belangrijke rol bij het antwoord op de vraag of al dan niet sprake is van een langdurige noodzaak voor de betreffende voorziening. Voor langere tijd betekent in ieder geval dat wie tijdelijke beperkingen heeft, bijvoorbeeld door een ongeluk, terwijl vast staat dat de handicap van voorbijgaande aard is, niet voor bepaalde voorzieningen in het kader van deze verordening in aanmerking komt. Cliënt kan dan meestal een beroep doen op hulpmiddelen via de zorgverzekeraar in het kader van de Zorgverzekeringswet. Waar precies de grens ligt tussen kortdurend en langdurig verschilt per situatie. Het is, afhankelijk van de situatie, wel mogelijk om kortdurend huishoudelijke ondersteuning of begeleiding in te zetten.

De ondersteuning vanuit de Wmo ziet conform artikel 1.1.1 Wmo 2015 op ondersteuning bij de zelfredzaamheid en participatie in de eigen leefomgeving. De wetgever bedoeld hiermee te zeggen dat de Wmo 2015 tot doel heeft dat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. De gemeente Hattem verstrekt daarom geen maatwerkvoorziening voor ondersteuning die wordt geboden in het buitenland, omdat het niet gaat om ondersteuning bij de zelfredzaamheid en participatie in de eigen leefomgeving van de cliënt.

In lid 2 is opgenomen dat het college in bepaalde situaties geen woonvoorziening verstrekt.

Als er in de verlaten woning geen problemen bij de zelfredzaamheid werden ervaren, is de verhuizing naar de nieuwe woning kennelijk de oorzaak van de problemen en is men dus verhuisd naar een

ongeschikte woning. Niet de ondervonden beperking, maar de verhuizing naar een niet geschikte woning is dan de voornaamste oorzaak van de ondervonden problemen. Deze bepaling heeft voornamelijk betrekking op situaties waarin men gaat verhuizen zonder specifieke reden. Er wordt een uitzondering gemaakt als een belangrijke reden voor de verhuizing aanwezig is. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een verhuizing vanwege samenwoning, huwelijk of het aanvaarden van werk elders. De beoordeling of sprake is van een belangrijke reden is afhankelijk van een weging van alle feiten en omstandigheden die van belang zijn. Er is alleen sprake van een belangrijke reden die aanleiding vormt voor toewijzing van de voorziening als de cliënt geen in redelijkheid van hem te vragen mogelijkheden heeft om zelf voor een passende oplossing te zorgen (CRvB 21-05-2012, nr. 11/5321 WMO). Dit heeft de CRvB geoordeeld onder de Wmo 2007 (ECLI:NL:CRVB:2012:BW6810). Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke reden, is dus van belang of de cliënt mogelijkheden had om zelf voor een oplossing te zorgen.

Als een cliënt verhuist, moet hij zoeken naar een zo geschikt mogelijke woning. Het is niet de bedoeling dat men een ongeschikte woning kiest en vervolgens de rekening voor aanpassingen bij de gemeente indient. Met “verhuizen” wordt hier overigens niet alleen gedoeld op de feitelijke verhuizing, maar ook op alle onomkeerbare handelingen die hier normaal gesproken aan voorafgaan, zoals het tekenen van een koop-, huur- of erfpachtcontract. Voor de toepassing van deze weigeringsgrond is het belangrijk dat

de gemeente zicht heeft op de aangepaste of eenvoudig aan te passen woningvoorraad. Daarnaast moet de gemeente inwoners goed informeren over de gang van zaken bij dit soort verhuizingen. Alleen dan kan worden gemotiveerd dat sprake is van een verhuizing naar de voor de situatie van cliënt meest geschikte woning. Er is sprake van een omkering van de bewijslast indien cliënt verhuist vanuit een andere gemeente en zich niet vooraf tot het college heeft gewend om alternatieven te bespreken of om toestemming te vragen. Onder deze omstandigheden is het aan de cliënt om aan de hand van controleerbare gegevens aannemelijk te maken dat er geen geschikte woning beschikbaar was. Dit volgt uit CRvB 13-04-2011, nrs. 09/3047 WMO e.a.

Als gebruikte materialen voor problemen zorgen of als de ondervonden problemen te wijten zijn aan achterstallig onderhoud of aan de omstandigheid dat de woning niet voldoet aan de geldende wettelijke eisen dan verstrekt het college geen maatwerkvoorziening. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt als de cliënt goede pogingen heeft ondernomen om de gebreken door de verhuurder weg te laten nemen. Een uitzondering is ook mogelijk als er gelet op de gezondheidstoestand van de cliënt geen zicht is op opheffing van de gebreken binnen een redelijkerwijs aanvaardbaar tijdsbestek.

Onder het normale gebruik van de woning werd in de oude Wmo 2007-jurisprudentie het verrichten van elementaire woonfuncties verstaan. In de toelichting van de Regeling geldelijke steun huisvesting gehandicapten 1992 (RGSHG 1992) werden als normale, elementaire woonfuncties al het slapen, eten en de lichaamsreiniging genoemd. Door de jaren heen is de lijst van elementaire woonfuncties aangevuld in de rechtspraak.

Het college treft alleen een voorziening in of aan een woning waar de persoon met beperkingen zijn vaste woon- en verblijfplaats heeft. Dit betekent dat, als de cliënt over meerdere woningen beschikt, er

maar één woning wordt aangepast. Dit kan alleen anders zijn als sprake is van co-ouderschap. In dat geval kan een cliënt twee hoofdverblijven hebben, namelijk in de woning van zowel moeder als vader.

Het college hoeft geen woningen aan te passen aan de beperkingen van een tijdelijk verblijvende bewoner. Hierbij kan gedacht worden aan het verblijf in hotels/pensions, tweede woningen, vakantie- en recreatiewoningen. Wel moet de gemeente in deze situaties voldoen aan haar compensatieplicht. Dit kan door het bieden van een alternatieve oplossing, zoals een verhuiskostenvergoeding. Het categorisch uitsluiten van aanpassingen in woonruimten die niet geschikt zijn voor permanente bewoning, is toegestaan volgens rechtbankuitspraken (ECLI:NL:RBARN:2008:BH0126 en ECLI:NL:RBROE:2010:BM6304).

Het college verstrekt geen voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten. Dit is een verbijzondering van de bepaling in lid 3 onderdeel d dat de voorziening niet overwegend op het individu gericht is. Omdat de gemeente wel verplicht is om de beperkingen van de cliënt te compenseren, kan er in de situaties waarin een voorziening in de gemeenschappelijke ruimte wordt geweigerd, wel een verhuiskostenvergoeding worden verstrekt.

Er worden geen voorzieningen verstrekt die bij nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten kunnen worden meegenomen.

Artikel 15. Besluit en inhoud beschikking

Het college is verantwoordelijk voor de inzet van de noodzakelijke voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. Een maatwerkvoorziening wordt altijd toegekend (of afgewezen) op basis van een beschikking. Deze beschikking is gebaseerd op het onderzoek dat na de melding heeft plaatsgevonden, de door de cliënt ingediende aanvraag en de van toepassing zijnde criteria voor de maatwerkvoorziening.

De cliënt moet op basis van de beschikking die hij ontvangt de informatie krijgen die nodig is om zijn rechtspositie te bepalen en te begrijpen. In dit artikel staat wat in ieder geval in de beschikking moet worden opgenomen.

Lid 5 dient ter informatie aan de cliënt. Het college neemt de hoogte van de eigen bijdrage in de kosten niet in de beschikking op. Dat loopt immers via het CAK, evenals de mogelijkheid van bezwaar en beroep daartegen. Zie artikel 22 en artikel 2.1.4a, lid 6 van de wet, waarin is bepaald, dat de bijdrage voor een maatwerkvoorziening dan wel een pgb, met uitzondering van die voor opvang, wordt vastgesteld en voor de gemeente geïnd door het CAK.

Artikel 16. Financiële tegemoetkoming

Het is mogelijk om sommige voorzieningen te verstrekken in de vorm van een financiële tegemoetkoming.

Artikel 17. Algemene criteria persoonsgebonden budget (pgb)

Het college kan op grond van artikel 2.3.6 van de wet een pgb verstrekken. Als aan alle wettelijke voorwaarden daartoe is voldaan, is het college hier zelfs toe verplicht. Van belang is dat een pgb alleen wordt verstrekt indien de cliënt dit gemotiveerd vraagt (zie artikel 2.3.6, lid 2 onder b). Met behoud van de motiveringseis wordt geborgd dat duidelijk is dat het de beslissing van de aanvrager zelf is om een pgb aan te vragen (zie de toelichting op amendement Voortman c.s., Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 103). Als de cliënt in aanmerking wil komen voor een pgb, moet hij op grond van deze verordening een budgetplan opstellen. In lid 1 van deze bepaling is aangegeven welke onderdelen in ieder geval opgenomen moeten zijn in dat budgetplan. Een aantal zaken volgen rechtstreeks uit de wet. De Wmo 2015 noemt in artikel 2.3.6. namelijk een aantal criteria om in aanmerking te kunnen komen voor een pgb. Deze criteria komen terug in het budgetplan en het college kan op deze manier toetsen of aan de wettelijke voorwaarden wordt voldaan.

In lid 6 zijn een aantal kostenposten genoemd die niet uit het pgb gefinancierd mogen worden. Het pgb is enkel en alleen bedoeld voor financiering van de noodzakelijke voorziening.

Artikel 18. Onderscheid professionele en informele aanbieder

Voor de bepaling van het pgb-tarief wordt onderscheid gemaakt tussen professionele en informele aanbieder. Voor professionele aanbieder geldt het hogere pgb-tarief en voor informele aanbieder geldt het lagere tarief op basis van de hoogste periodiek van de betreffende cao. Dit is vastgesteld door de Centrale Raad van Beroep op 16 augustus 2023 (ECLI:NL:CRVB:2023:1394).

Van een professionele aanbieder is sprake als de hulp verleend wordt in het kader van de uitoefening van een bedrijf of beroep. De hulp wordt dan verleend door een zorgaanbieder of door een zelfstandige hulpverlener (ZZP-er). Hierop geldt één (belangrijke) uitzondering en dat is wanneer de hulpverlener een bloed- of aanverwant is in de 1e of 2e graad (o.a. ouders, broers, zussen en kinderen). Bij hulpverlening door een bloed- of aanverwant in de 1e of 2e graad, is altijd sprake van een informele aanbieder. Ook al gaat het om een hulpverlener die voldoet aan de criteria voor een professionele aanbieder; dan nog geldt dat in het kader van deze verordening als informele aanbieder. De achtergrond daarvan is dat ook familieleden met een zorg-gerelateerd beroep of opleiding in eerste instantie een affectieve relatie hebben met de budgethouder. Dat is dan ook doorslaggevend voor het bijbehorende pgb-tarief.

Informele hulp is alle hulp die geboden wordt door bloed- of aanverwanten in de 1e of 2e graad, of door personen die niet beroeps of bedrijfsmatig ondersteuning verlenen. In de praktijk gaat het dan meestal om personen uit het sociale netwerk.

<u>Bloedverwanten</u>

Bloedverwantschap ontstaat door:

- geboorte;
- afstamming van dezelfde voorvader;
- erkenning;
- gerechtelijke vaststelling van het vaderschap;
- adoptie.

Bloedverwanten zijn in de:

Eerste graad:

- (adoptie)ouders;
- (adoptie)kinderen.

Tweede graad:

- grootouders;
- kleinkinderen;
- broers en zussen.

Artikel 19. Niet verstrekken pgb

In een aantal gevallen is een pgb geen geschikte verstrekkingsvorm van een voorziening. Denk hierbij aan een spoedeisende situatie. Er is dan geen tijd om de beoordeling van ondersteuning in de vorm en een pgb af te wachten. Ook pgb voor zorg in het buitenland wordt niet verstrekt, zie hiervoor ook de toelichting op artikel 14.

Er wordt ook geen pgb verstrekt indien er twijfels bestaan over de integriteit van de pgb-aanbieder. Het geld in de zorg komt uit de belasting en zorgpremies die mensen betalen. De gemeente Hattem vindt dat zij erop moeten kunnen vertrouwen dat elke uitgegeven euro naar de geleverde zorg gaat. En dat inwoners daardoor de juiste en kwalitatief goede zorg ontvangen. Indien een zorgaanbieder dit vertrouwen heeft geschaad, is er geen sprake van een integere zorgaanbieder, en dan verstrekt de gemeente Hattem geen pgb.

Artikel 20. De hoogte van een pgb

In artikel 2.1.3, lid 2 onder b van de wet staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld, waarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn. In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 39) is vermeld dat de gemeente bijvoorbeeld kan bepalen dat het pgb niet hoger mag zijn dan een percentage van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het verlenen van adequate ondersteuning in natura. Gemeenten hebben daarmee ook de mogelijkheid differentiatie aan te brengen in de hoogte van het pgb. Zij kunnen verschillende tarieven hanteren voor verschillende vormen van ondersteuning en voor verschillende typen hulpverleners. Bij het vaststellen van tarieven kunnen zij bijvoorbeeld onderscheid maken tussen ondersteuning die wordt geleverd door het sociale netwerk, door hulpverleners die werken volgens de kwaliteitsstandaarden en hulpverleners die dat niet doen (zoals werkstudenten, zzp’ers zonder diploma’s e.d.).

In deze bepaling is het tarief vastgelegd voor professionele hulp. Het tarief wordt bepaald aan de hand van de zorg in natura-tarieven. Zorg in natura aanbieders hebben hogere overheadkosten. Zij moeten immers meedoen aan een aanbesteding, contractmanagementgesprekken voeren etc. Pgb aanbieders hebben deze kosten niet, om die reden kan het pgb bedrag voor professionele aanbieders worden vastgesteld op 80% van het zorg in natura bedrag.

In lid 2 zijn de tarieven vastgelegd voor informele hulp. Bij het inzetten van een pgb voor informele hulp, kan sprake zijn van een arbeidsovereenkomst of een overeenkomst van opdracht. De Centrale Raad van

Beroep (CRvB) heeft zich op 16 augustus 2023 tweemaal uitgesproken over de informele pgb-tarieven in het sociale netwerk binnen de Wmo en Jeugdwet.

De CRvB stelt dat gemeenten voor het bedrag van een pgb, waarmee een persoon uit het sociale netwerk wordt ingehuurd, volgens de regels moeten uitgaan van de volgende tarieven:

- Bij huishoudelijke hulp: het uurloon van de hoogste periodiek behorende bij hulp bij het huishouden van de voor de betreffende periode geldende cao VVT (Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg), te vermeerderen met vakantietoeslag en de tegenwaarde van de verlofuren.
- Bij begeleiding: het uurloon van de hoogste periodiek behorende bij de Functie Waardering Gezondheidszorg van de voor de betreffende periode geldende cao VVT, te vermeerderen met vakantietoeslag en de tegenwaarde van de verlofuren.

Wel is de regering van mening dat de beloning van het sociale netwerk in elk geval beperkt moet blijven tot die gevallen waarin het de gebruikelijke hulp overstijgt en dit aantoonbaar tot betere en effectievere ondersteuning leidt en aantoonbaar doelmatiger is. Overeenkomstig de huidige Wmo-praktijk met betrekking tot informele hulp wordt hierbij in ieder geval gedacht aan diensten (zorg van mantelzorgers bijvoorbeeld). Informele hulp bij hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen is minder goed denkbaar. Ingeval ook hiervoor een pgb wordt aangevraagd, is voor gemeenten van belang dat slechts een pgb wordt verstrekt indien naar het oordeel van het college is gewaarborgd dat de in te kopen diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen veilig, doeltreffend en cliëntgericht worden verstrekt (artikel 2.3.6, lid 2 onder c van de wet). Bij het beoordelen van de kwaliteit als bedoeld in artikel 2.3.6, lid 2 onder c van de wet weegt het college mee of de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen in redelijkheid geschikt zijn voor het doel waarvoor het pgb wordt verstrekt (artikel 2.3.6, lid 3 van de wet).

In lid 3 is het tarief vastgelegd voor niet-roerende woonvoorzieningen. Het tarief wordt vastgesteld op offertebasis. Hiertoe dienen minimaal 2 offertes ingediend te worden.

In lid 4 is het tarief vastgelegd voor een vervoersvoorzieningen en roerende woonvoorzieningen, bijvoorbeeld een scootmobiel of een verrijdbare tillift. Het maximale tarief wordt bepaald aan de hand van de zorg in natura-tarieven. Als de cliënt aangeeft dat de voorziening voor een lager tarief ingekocht kan worden, mag uitgegaan worden van dit lagere tarief.

In lid 5 en 6 zijn de tarieven voor het vervoer vastgesteld.

In lid 7 is in feite een minimum vastgelegd voor de hoogte van het pgb in individuele gevallen. Een aanvraag voor een pgb kan geweigerd worden voor zover de kosten van het pgb hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorzieningen (artikel 2.3.6, lid 5, onder a, van de wet). De situatie waarin het door de cliënt beoogde aanbod duurder is dan het aanbod van het college betekent dus niet bij voorbaat dat het pgb om die reden geheel geweigerd kan worden. Cliënten kunnen zelf bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Het college kan het pgb slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen doordat de gemeente vanwege inkoopvoordelen

maatwerkvoorzieningen al snel goedkoper zal kunnen leveren dan wanneer iemand zelf ondersteuning inkoopt met een pgb.

Tegelijkertijd moet het pgb toereikend zijn om de zorg en ondersteuning in te kopen (artikel 2.3.6, lid 1 van de wet). Het college moet daarom in ieder individueel geval toetsen of met het vastgestelde tarief inderdaad de benodigde voorziening kan worden ingekocht. Blijkt dat niet zo te zijn, dan moet de hoogte van het pgb voor die individuele situatie worden aangepast. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de aangewezen voorziening bij ten minste één aanbieder moet kunnen worden ingekocht. Dit uitgangspunt sluit aan bij jurisprudentie over de hoogte van het pgb (CRvB 19-09-2012, nr. 10/3482 WMO en Rechtbank Overijssel 20-02-2017, nr. 16/1676 AK/ZWO).

Artikel 21 en 22. Regels voor bijdragen in de kosten van algemene en maatwerkvoorzieningen

Deze bepalingen geven uitvoering aan de artikelen 2.1.4, 2.1.4a, 2.1.4b of artikel 2.1.5 van de wet. De wet maakt een onderscheid tussen de bijdragen in de kosten van maatwerkvoorzieningen en bij verordening aangewezen algemene voorzieningen waarbij sprake is van een duurzame hulpverleningsrelatie tussen degenen aan wie een voorziening wordt verstrekt en de hulpverlener (hierna: bij verordening aangewezen algemene voorzieningen) enerzijds en algemene voorzieningen, waarbij geen sprake is van een dergelijke duurzame hulpverleningsrelatie anderzijds. Dat laatste geldt voor de gemeente Hattem.

Wanneer de gemeente ervoor kiest om een eigen bijdrage te heffen, geldt voor maatwerkvoorzieningen in natura of een pgb's de maximale eigen bijdrage. Het CAK stelt de eigen bijdrage vast en int deze.

Artikel 23. Ritbijdrage en voorwaarden vraagafhankelijk vervoer

Via een Gemeenschappelijke Regeling is in regio Stedendriehoek (waaronder de gemeente Hattem) de vervoerscentrale PlusOV opgericht. Deze vervoerscentrale verzorgt voor ingezetenen van de gemeenten uit deze regio vraagafhankelijk en routegebonden vervoer.

Artikel 24 Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.3, lid 2 onder c van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt opgenomen welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.

De regering legt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen bij de gemeente en de aanbieder. Het is aan de gemeente om in de verordening te bepalen welke kwaliteitseisen worden gesteld aan aanbieders van voorzieningen. Die eisen zullen ook betrekking kunnen hebben op de deskundigheid van het in te schakelen personeel. De regering benadrukt in de memorie van toelichting op artikel 2.1.3, lid 2 onder c van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) dat de kwaliteitseisen,

die zijn vervat in de artikelen 3.1 e.v. van de wet en die zich rechtstreeks tot aanbieders richten, daarbij uitgangspunt zijn. De eis dat een voorziening van goede kwaliteit wordt verleend, biedt veel ruimte voor de gemeenten om in overleg met organisaties van cliënten en aanbieders te werken aan kwaliteitsstandaarden voor de ondersteuning. In lid 1 is een aantal voor de hand liggende kwaliteitseisen uitgewerkt. Het in lid 2 genoemde jaarlijkse cliënt-ervaringsonderzoek is verplicht op grond van artikel 2.5.1, lid 1 van de wet.

Voor zorg in natura zijn nadere voorwaarden gesteld bij de inkoop. Omdat de cliënt ook op basis van een pgb kwalitatief goede zorg moet ontvangen, en de pgb tarieven voor professionele hulp gelijk zijn aan de tarieven voor zorg in natura, worden aan de professionele hulp op basis van een pgb dezelfde kwaliteitseisen gesteld als aan zorg in natura. De gemeentelijke voorwaarden zijn te vinden op www.zorgregiomijov.nl. Dit betreft de Algemene voorwaarden sociaal domein alsmede het in dat jaar geldende Zorgproductenboek.

Artikel 25. Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

Algemeen

Het college kan de uitvoering van de wet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de cliënt, door derden (aanbieders) laten verrichten (artikel 2.6.4, lid 1, van de wet). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van een voorziening gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.6.6, lid 1, van de wet). Daarbij dient in ieder rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de arbeidsvoorwaarden en de op grond van artikel 2.6.6, lid 2, gestelde nadere regels in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015.

Met artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 is die nadere invulling gegeven aan de verplichting van artikel 2.6.6, lid 1, van de wet om bij verordening regels te stellen ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan. Het artikel bepaalt aan welke eisen ten minste moet worden voldaan om een goede prijs-kwaliteitverhouding te borgen. Gemeenten kunnen meer zaken hieromtrent regelen; een uitputtende regeling is in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 niet bedoeld.

De regels hebben tot doel dat een vaste prijs of reële prijs wordt vastgesteld voor diensten die in opdracht van het college door derden worden verleend, zodat de kwaliteit en continuïteit van deze diensten kunnen worden gewaarborgd door het gemeentebestuur (artikel 2.1.1 van de wet) en de gecontracteerde aanbieders (artikel 3.1 van de wet).

Er wordt gerefereerd aan het begrip voorziening dat op grond van artikel 1.1.1 van de wet zowel een algemene voorziening als maatwerkvoorziening kan betekenen. Daarnaast ziet dit artikel enkel op diensten als onderdeel van een voorziening. Dat betekent een beperking van de reikwijdte. De eis voor de continuïteit, bedoeld in het lid 2, onderdeel b, van artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015

ziet enkel op diensten die in het kader van een maatwerkvoorziening wordt geleverd. Dit volgt uit artikel 2.6.5, lid 2, van de wet. Voor de volledigheid wordt vermeld dat het artikel alleen toeziet op overeenkomsten die het college sluit met derden over opdrachten in het kader van de uitvoering van deze wet. Het toekennen van een subsidiebeschikking is niet het sluiten van een overeenkomst voor een opdracht voor een dienst. Artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en artikel 24 zien dan ook niet toe op subsidies. Denk hierbij aan veelal kleine welzijnssubsidies die een gemeente verstrekt aan bewoners of vrijwilligersorganisaties. Vanzelfsprekend kan het college bij de bepaling van het toe te kennen subsidiebedrag wel gebruik maken van de genoemde kostprijselementen.

Op grond van artikel 5.4, lid 2, van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 dient het college voor het vaststellen van de vaste prijs of reële prijs rekening te houden met de vastgestelde kwaliteit van de dienst en de continuïteit in de relatie tussen cliënt en hulpverlener. Met het derde lid van artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 wordt een vaste prijs of reële prijs nader gedefinieerd en geconcretiseerd, zodat kan worden beoordeeld of in redelijkheid de kostprijselementen zijn verdisconteerd in een reële prijs. De kostprijselementen waar het college ten minste een vaste prijs of reële prijs op moet baseren staan hierin vermeld en zijn opgenomen in lid 2 en lid 3 van artikel 20. Het betreft de kosten van de beroepskracht, redelijke overheadkosten en overige kostprijselementen. Voor de uitvoeringspraktijk zijn handreikingen[1] over de normering van kostprijselementen beschikbaar die colleges en aanbieders kunnen toepassen om te komen tot een reële prijs.

Een vaste prijs of reële prijs wordt onder andere gebaseerd op de kosten van de beroepskracht (lid 3, onderdeel a, - een beroepskracht is een natuurlijk persoon die de ondersteuning uitvoert; dit kan zowel een zelfstandige zonder personeel zijn als een werknemer), waaronder de loonkosten en overige kosten voortvloeiend uit de toepasselijke collectieve arbeidsovereenkomst, de kosten van wettelijke verplichtingen ter zake van de arbeid en de overige kosten van wettelijke verplichtingen verbonden aan het leveren van een dienst. Het gaat hierbij onder meer om wettelijke verplichtingen als werkgeverspremies, wettelijke sociale verzekeringen en pensioenpremies, wettelijk verlof, wettelijke verplichtingen op het gebied van arbeidsomstandigheden en overige wettelijke verplichtingen die het leveren van de dienst met zich mee brengt. Als uitgangspunt geldt dat een aanbieder beroepskrachten inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden (de eisen aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, zie artikel 2.1.3, lid 2, onderdeel c, van de wet). Het college zal zich dus een beeld moeten vormen van de vereiste activiteiten en de daaraan verbonden reële kosten. Het college baseert een reële prijs vervolgens op de collectieve arbeidsovereenkomsten die door de aanbieder in de betreffende sector moeten worden gehanteerd. In Nederland zijn immers bij veel aanbestedingen de algemeen verbindend verklaarde bepalingen van een collectieve arbeidsovereenkomsten van toepassing en

[1] Bijvoorbeeld Handreiking aanbesteding Wmo, de wet Basistarieven en als onderdeel daarvan het Hulpmiddel onderbouwing bepaling tarief. Publicatie ActiZ, Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2013 en de Code verantwoordelijk marktgedrag thuisondersteuning (*Kamerstukken II* 2014/15, 34 104, nr. 70, blg-576970).

daarmee gelden de bepalingen voor alle werknemers in de betreffende sector. Als op een beroepskracht geen collectieve arbeidsovereenkomst van toepassing is, omdat het bijvoorbeeld gaat om een zelfstandige zonder personeel of een buitenlandse aanbieder (Europese aanbesteding), wordt van colleges evengoed verwacht een reële kostprijs te hanteren die qua arbeidsvoorwaarden gelijk is aan de positie van een werknemer (immers de gemeente is al gebonden aan één kwaliteitsniveau) en de wijze van kostprijsopbouw te motiveren. Bij een algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst kan bij een Europese aanbesteding hetzelfde niveau aan arbeidsvoorwaarden worden geëist. Immers via de Wet arbeidsvoorwaarden grensoverschrijdende arbeid (Waga) waarmee de Europese Detacheringsrichtlijn is omgezet in Nederlandse wetgeving, zijn de kernbepalingen van deze algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomsten ook van toepassing op gedetacheerde werknemers van dienstverleners uit andere EU-lidstaten die hier (tijdelijk) werken. Indien er geen sprake is van een algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomst en de werkgever geen partij is bij een afgesloten bedrijfstak-cao gelden de wettelijke minimumnormen zoals opgenomen in de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag.

Naast de kosten van de beroepskracht is een reële prijs gebaseerd op directe en indirecte kostprijselementen als een redelijke mate van overheadkosten (lid 3, onderdeel b), een voor de sector reële mate van niet productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg (lid 3, onderdeel c), reis- en opleidingskosten (lid 3, onderdeel d), indexatie van loon en prijs binnen een overeenkomst (lid 3, onderdeel e) en kosten als gevolg van gemeentelijke eisen zoals rapportageverplichtingen en administratieve verplichtingen (lid 3, onderdeel f). Vanuit het oogpunt van kostenbeheersing kunnen colleges en derden afspraken maken om bepaalde kostenverhogende activiteiten die niet aan de directe dienstverlening zijn gerelateerd zoals gemeentelijke rapportageverplichtingen niet meer te doen of de administratieve lasten terug te brengen. Dergelijke afspraken tussen het college en derden kunnen een reële prijs verlagen.

Het vaststellen van een reële prijs door het college sorteert pas effect als duidelijk is voor welk proces het college die prijs dient te gebruiken. De vastgestelde reële prijs dient daartoe zijn plaats te krijgen in de aanbestedingsprocedure en in de overeenkomst met de derde. Er moet na gunning nog een overeenkomst met de betrokken ondernemer worden gesloten. De mededeling van de gunningsbeslissing betekent immers nog niet dat een overeenkomst tot stand is gekomen (zie ook artikel 2:129 van de Aanbestedingswet 2012). Het college dient op grond van artikel 2.114, lid 1, van de Aanbestedingswet 2012 en artikel 2.6.4, lid 2, van de wet, de overheidsopdracht te gunnen op grond van het criterium van de economisch meest voordelige inschrijving. Overigens kan het college in afwijking van artikel 2.114, lid 2, van de Aanbestedingswet 2012 een overheidsopdracht niet enkel op grond van het criterium de laagste prijs gunnen (artikel 2.6.4, lid 3, van de wet). Het college moet bij het criterium “economisch meest voordelige inschrijving” in de aankondiging van de opdracht bekendmaken welke nadere criteria hij toepast met het oog op de toepassing van dat criterium (artikel 2:115 van de Aanbestedingswet 2012). Die nadere criteria kunnen onder meer prijs en kwaliteit betreffen. De toepassing van het criterium “prijs” betekent dat de inschrijving met de laagste prijs het beste scoort op dat criterium. De vastgestelde reële prijs wordt opgenomen in de aankondiging of de aanbestedingsstukken als eis zodat een inschrijving geen prijs bevat die lager is dan de vastgestelde reële

prijs. De vaststelling van de reële prijs betreft een besluit van het college ter voorbereiding op een privaatrechtelijke rechtshandeling (gunningsbeschikking) waartegen geen beroep kan worden ingesteld (artikel 8:3 van de Awb). De reguliere rechtsbescherming bij aanbestedingsprocedures staat uiteraard gewoon open. Aan dit besluit moet een zorgvuldige afweging ten grondslag liggen (artikel 3:4 van de Awb). De inschrijvingen die niet voldoen aan de eis van de reële prijs zijn ongeldig. Het college dient ongeldige inschrijvingen ter zijde te leggen, de betrokken ondernemers komen niet meer in aanmerking voor de gunning. Het artikel vormt dus een toetsingskader voor het gunnen van de overheidsopdracht voor maatschappelijke ondersteuning en vult deze bevoegdheden op grond van de Aanbestedingswet 2012 nader in op grond van artikelen 2.6.4 en 2.6.6 van de wet. Het is dus van belang om de reële prijs goed en objectief te onderbouwen. Deze artikelen vormen een lex specialis ten opzichte van de algemene bevoegdheden van de Aanbestedingswet 2012. Artikel 5.4 maakt geen onderscheid tussen diensten in het kader van een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening.

In lid 1 van dit artikel wordt geregeld dat het college voor het leveren van een dienst door een derde als bedoeld in artikel 2.6.4. van de wet, of een vaste prijs vaststelt of een reële prijs vaststelt die geldt als ondergrens voor een inschrijving en het aangaan van een overeenkomst met de derde of die geldt als ondergrens voor de vaste prijs. In het geval het college een reële prijs vaststelt, is het mogelijk dat inschrijvers een hoger tarief dan de reële prijs neerleggen. Het is niet mogelijk een lagere prijs neer te leggen. Indien het college een vaste prijs vaststelt, dan zal het tarief voor de inschrijvers gelijk zijn aan de vaste prijs.

In lid 2 staat at het college bij het vaststellen van de prijs rekening dient te houden met de eisen aan de kwaliteit van die dienst, waaronder de eisen aan de deskundigheid van de beroepskracht, bedoeld in artikel 2.1.3, lid 2, onderdeel c, van de wet en met de continuïteit in de hulpverlening, bedoeld in artikel 2.6.5, lid 2, van de wet, tussen degenen aan wie de dienst wordt verstrekt en de betrokken hulpverleners. De invulling van de continuïteit van de hulpverleningsrelatie in financiële zin is nieuw voor de gemeenten. De aanbieder die de opdracht gegund krijgt moet overleggen met de aanbieder die de opdracht tot dan toe had uitgevoerd over de overname van personeel. De gedachte is dat overname van personeel gemakkelijker verloopt indien de gemeente een reële prijs betaalt voor de opdracht.

In lid 3 staat dat het college de vaste prijs of de reële prijs minimaal moet baseren op de in dit artikel genoemde kostprijselementen. De opsomming in dit lid is niet uitputtend. De gemeente kan er elementen aan toevoegen.

Lid 4 is niet verplicht op grond van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en is hier opgenomen ter wille van de leesbaarheid en de samenhang van het hele artikel. Lid 4 biedt het college de mogelijkheid om geen vaste of reële prijs te bepalen op basis van de genoemde kostprijselementen maar de bepaling van de hoogte van een reële prijs over te laten aan de inschrijvende partijen. Het college legt hierover verantwoording af aan de gemeenteraad.

Lid 5 is niet verplicht op grond van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en is hier opgenomen ter wille van de leesbaarheid en de samenhang van het hele artikel 18. Het college bepaalt met welke derde hij een overeenkomst aangaat. Hieronder wordt verstaan een aanbieder, te weten een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die jegens het college gehouden is een voorziening te leveren (zie artikel 1.1.1 van de wet en artikel 1 van de toelichting bij deze verordening). Het overeenkomen van contracten is het primaat van het college. Het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 treedt dan ook niet in de contractvrijheid van het gemeentebestuur. Het college legt hierover verantwoording af aan de gemeenteraad.

NB: Het gewijzigde Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 treedt in werking per 1 augustus 2017. Het nieuwe artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 (artikel 18 van de verordening) is van toepassing op opdrachten die na de inwerkingtreding van het besluit zijn aangekondigd (zie hoofdstuk 2.2 van de Aanbestedingswet 2012) of gegund (gunningbeslissing).

Op bestaande overeenkomsten is het oude recht van toepassing, tenzij die overeenkomst eenzijdig wordt verlengd. Dit zal met name spelen bij een in de overeenkomst opgenomen beding tot eenzijdige en ongewijzigde verlenging. Na de inwerkingtreding van het besluit kunnen deze bestaande overeenkomsten alleen worden voortgezet indien zij passen binnen het kader van artikel 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 (artikel 24 van de verordening).

Artikel 26. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

Overeenkomstig dit artikel bepaalt het college welke verdere eisen gelden voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening.

In artikel 3.4, lid 1 van de wet is bepaald dat de aanbieder bij de toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1 van de wet onverwijld melding doet van iedere calamiteit die bij de verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden en van geweld bij de verstrekking van een voorziening. In artikel 6.1 van de wet is bepaald dat het college personen aanwijst die zijn belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet.

In aanvulling op het bovenstaande regelt artikel 26 dat er door het college een regeling wordt opgesteld over het doen van meldingen (lid 1) en dat de toezichthoudend ambtenaar deze meldingen onderzoekt en het college adviseert over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld (lid 3).

Artikel 27. Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de Wmo 2015

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.3, lid 4, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval regels worden gesteld voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.

Aan het ‘bestrijden’ van ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb’s gaat als het goed is een poging dit te ‘voorkomen’ vooraf. Duidelijke informatie over enerzijds de rechten en plichten van de cliënt en anderzijds de gevolgen van misbruik en oneigenlijk gebruik spelen hierbij een belangrijke rol. Daarom is in lid 1 een ‘informatieplicht’ voor het college opgenomen.

Lid 2 bepaalt, dat de toezichthouder zich richt op de naleving van de nadere eisen die door de gemeente bij de inkoop (www.zorgregiomijov.nl) zijn gesteld, de rechtmatigheid van de Wmo en fraudebestrijding.

Lid 4 en lid 5 geven de bevoegdheden van de toezichthouder weer.

De daarop volgende leden bevatten een herhaling van het geen al in de tekst van de wet is opgenomen (artikel 2.3.8, 2.3.10 en 2.4.1). Met opname van deze wettekst in de verordening wordt beoogd een compleet beeld te geven van de regels voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.

In artikel 2.4.1 tot en met 2.4.4 van de wet zijn regels voor het verhaal van kosten opgenomen en is de bevoegdheid aan het college gegeven tot het (in geldswaarde) terugvorderen van een ten onrechte verstrekte maatwerkvoorziening of pgb. Hierbij is tevens bepaald dat het college het terug te vorderen bedrag bij dwangbevel kan invorderen. Uit de memorie van toelichting op artikel 2.4.1 (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 157) wordt duidelijk dat daarnaast de mogelijkheid blijft bestaan om maatwerkvoorzieningen terug te vorderen; ‘omdat het niet in alle gevallen mogelijk is een al genoten maatwerkvoorziening terug te vorderen, kan het college de waarde van de genoten maatwerkvoorziening uitdrukken in een bedrag dat voor terugvordering in aanmerking komt.’ In het achtste lid is dan ook een bepaling opgenomen die het college de bevoegdheid geeft tot terugvordering van in eigendom of in bruikleen verstrekte voorzieningen.

Artikel 28. Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningsplicht in artikel 2.1.6 van de wet. Hierin is opgenomen dat bij verordening wordt bepaald op welke wijze het college zorg draagt voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van cliënten in de gemeente. De nadere regels moeten in ieder geval voorzien in een procedure die waarborgt dat alle mantelzorgers, die voldoen aan de voorwaarden, voor het ontvangen van een blijk van waardering in aanmerking kunnen worden gebracht.

Artikel 2.1.6 van de wet stelt dat het moet gaan om mantelzorgers van cliënten in de gemeente. Artikel 1.1.1 van de wet definieert een cliënt als een persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening of maatwerkvoorziening, of door of namens wie een melding is gedaan. Het gaat dus ook om mantelzorgers van cliënten die een hulpvraag hebben aangemeld, ook al is daar geen voorziening op basis van deze wet uitgekomen. Voorts is de woonplaats van de cliënt bepalend, zodat het dus ook mantelzorgers kan betreffen die in andere gemeenten wonen.

Artikel 29. Tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen

Deze bepaling betreft een uitwerking van artikel 2.1.7 van de wet. Daarin is opgenomen dat bij verordening kan worden bepaald dat door het college aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen, die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming wordt verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie. Bij de gemeente Hattem wordt deze tegemoetkoming alleen verstrekt aan ingezetenen die aan de voorwaarden voldoen, zoals vermeld in de geldende Beleidsregels Werk & Inkomen gemeente Hattem van dat jaar.

Artikel 30. Klachtregeling

De gemeente is op grond van de Awb in het algemeen verplicht tot een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van personen en bestuursorganen die onder haar verantwoordelijkheid werkzaam zijn. In het lid 1 is een bepaling opgenomen over het gemeentelijke klachtrecht. Deze bepaling is niet verplicht op grond van deze wet en is hier opgenomen in het belang om in de verordening een compleet overzicht van rechten en plichten van cliënten te geven. Gelet op het van toepassing zijnde hoofdstuk 9 van de Awb, waarin een uitvoerige regeling omtrent klachtbehandeling is gegeven en ook het recht is neergelegd om na de afhandeling van de klacht de bevoegde ombudsman te verzoeken een onderzoek in te stellen, kan in deze verordening met de eenvoudige bepaling van lid 1 worden volstaan.

In lid 2 is een bepaling over klachten ten aanzien van aanbieders opgenomen. Een dergelijke bepaling is verplicht op grond van artikel 2.1.3, lid 2 onder e van de wet, waarin is opgenomen, dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor de afhandeling van klachten van cliënten is vereist. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een klachtregeling op te stellen (artikel 3.2, lid 1 onder a van de wet). In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 57-58) staat dat cliënten in beginsel moeten kunnen klagen over alles wat hen niet aanstaat in de manier waarop zij zich bejegend voelen. De cliënt kan ontevreden zijn over het gedrag van een gemeenteambtenaar, bijvoorbeeld over de wijze waarop een gesprek is gevoerd of over diens (vermeende) gebrek aan deskundigheid. Is de cliënt niet tevreden over een gedraging van de aanbieder, dan kan het ook gaan om bijvoorbeeld de kwaliteit van de geleverde maatschappelijke ondersteuning (in verband met de deskundigheid van de medewerker of een bepaalde houding of uitlating, gebrekkige communicatie of (on)bereikbaarheid van de aanbieder).

Het ligt voor de hand dat cliënten, die zich benadeeld voelen, deze klacht eerst bij de betreffende aanbieder deponeren. Zij moeten erop kunnen vertrouwen dat de aanbieder de klacht snel in behandeling neemt en de klacht ook snel afhandelt. Daar waar de afhandeling niet naar wens verloopt, staat de weg naar de gemeente voor het indienen van de klacht open. In het derde lid zijn een aantal instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de verplichting tot medezeggenschap door aanbieders goed wordt uitgevoerd.

Artikel 31. Medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning

Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, lid 2, onder e, van de wet, waarin onder meer is opgenomen dat in ieder geval moet worden bepaald welke eisen worden gesteld aan de medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieders, welke voor de gebruikers van belang zijn, voor zover het diensten in het kader van voorzieningen betreft. In dit artikel gaat het dus om medezeggenschap van cliënten tegenover de aanbieder. Voorheen moest de aanbieder voldoen aan de in de Wet klachtrecht cliënten en de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) gestelde regels. Onder de Wmcz werd inspraak tegenover de aanbieder reeds verwezenlijkt via de cliëntenraad. Onder de Wmo 2015 is het stellen van regels geheel aan gemeenten overgelaten.

In lid 1 is dit uitgewerkt door te bepalen dat aanbieders met wie de gemeente een contract heeft gesloten of aan wie subsidie is verleend, een effectieve en laagdrempelige regeling voor medezeggenschap dienen vast te stellen. In lid 2 is een aantal instrumenten voor het college opgenoemd om te zorgen dat de verplichting tot medezeggenschap door aanbieders goed wordt uitgevoerd.

Artikel 32. Betrekken van ingezetenen bij het beleid

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, lid 3 van de wet. In lid 1 is verwezen naar de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet vastgestelde inspraakverordening. Op deze manier wordt gewaarborgd dat er eenzelfde inspraakprocedure geldt voor het Wmo-beleid als voor andere terreinen. De inspraak geldt voor alle ingezetenen. Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever, omdat iedereen op enig moment aangewezen kan zijn op ondersteuning. Met lid 4 wordt aan het college overgelaten de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven.

Artikel 33. Hardheidsclausule

Het kan voorkomen dat in bepaalde situaties de verordening toch niet voldoet. Het college kan in deze bijzondere gevallen ten gunste van de cliënt afwijken van de bepalingen in deze verordening (niet van de in de wet zelf genoemde bepalingen). Zo nodig wordt hierbij advies ingewonnen. Afwijken kan alleen maar ten gunste, en nooit ten nadele van de betrokken cliënt. Verder is met nadruk gemeld: in bijzondere gevallen. Het gebruik maken van de hardheidsclausule betreft een uitzondering en geen regel. Het college moet in verband met precedentwerking dan ook duidelijk aangeven waarom in een bepaalde situatie van de verordening wordt afgeweken.

Artikel 34. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

In lid 2 is overgangsrecht opgenomen voor lopende voorzieningen op basis van de oude verordening(en). Dit betekent dat bestaande rechten en plichten doorlopen, totdat een nieuwe beoordeling heeft plaatsgevonden. In het derde lid is bepaald, dat aanvragen die voor de inwerkingtreding van deze nieuwe verordening zijn ingediend maar waarop bij de inwerkingtreding nog niet is beslist, worden beoordeeld en afgedaan op grond van de nieuwe verordening. In lid 4 is voor lopende bezwaarschriften

tegen een besluit op grond van de oude verordening bepaald dat deze volgens deze oude verordening worden afgedaan. Op basis van lid 5 kan hier echter van worden afgeweken als het voor de cliënt voordeliger is om op basis van de nieuwe verordening te beslissen.